

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

POTVARKIS

DĖL PRITARIMO ŠIRVINTŲ R. GELVONŲ GIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI

2025 m. gegužės d. Nr.
Širvintos

Vadovaudamasi Ikimokyklinio ugdymo programos gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“, 46 punktu,

p r i t a r i u pridedamai Širvintų r. Gelvonų gimnazijos ikimokyklinio ugdymo programai.

Šis potvarkis gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės merė

Živilė Pinskuvienė

Parengė
Švietimo ir kultūros skyriaus vedėja
Rasa Kralikevičienė

SUDERINTA:
Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus
vedėjo pavaduotoja
Vaida Šeipūnė

Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vyr.
specialistė
Rima Nainienė

PRITARTA

Širvintų rajono savivaldybės mero
2025 m. d. potvarkiu Nr.

PRITARTA

Širvintų r. Gelvonų gimnazijos tarybos
2025 m. d. nutarimu
(protokolas Nr. MT-

PATVIRTINTA

Širvintų r. Gelvonų gimnazijos direktoriaus
2025 m. d. įsakymu Nr.

**ŠIRVINTŲ R. GELVONŲ GIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMO GRUPĖS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

2025 m.
Gelvonai

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Širvintų r. Gelvonų gimnazijos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo grupės (toliau – Grupė) ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – Programa) atnaujinta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse (2023 m.) pateiktu požiūriu į vaiką ir vaikystę, vaiko raidą, poreikius, ugdymo(si) būdus, juo grindžiamas visas Programos turinys. Programos paskirtis yra pateikti esminius susitarimus dėl vaikų nuo 2 iki 5 (6) metų ugdymo(si), siekiant užtikrinti kokybišką ikimokyklinį ugdymą(si) ir ugdymo(si) tęstinumą.

Kiekvieno vaiko raida ir ugdymasis pasižymi unikaliais bruožais, ugdytojai pasitiki natūraliomis vaiko galiomis augti ir ugdytis, sudaro sąlygas plėtotis prigimtinėms galioms, pripažįsta ir gerbia skirtybes, pasiekimų įvairovę, kuria galimybes skleisti vaikų unikalumui bei individualumui. Kiekvienas vaikas aktyviai domisi ir mokosi, daugelį dalykų atranda savaime, sau priimtiniu būdu ir laiku. Vaikai turi sumanymų, nuolatos ieško veiklų ir iššūkių, padedančių tobulėti. Mokytojai palaiko ir remia vaikų iniciatyvas, parinkdami jiems aktualų turinį ir veiklas, pritaikydami tam tikras pedagogines strategijas, metodus, vadovaujasi žangių užsienio šalių metodikų praktikomis:

į vaiką orientuoto ugdymo teorija – į ugdymą mokytojai žvelgia iš vaiko perspektyvos. Ugdymo procese sudaromos sąlygos vaikams patiems aktyviai veikti, tyrinėti, kurti. Daugiau dėmesio skiriama spontaniškam, vaiko inicijuotam ugdymuisi. Mokytojai taiko įgalinančius, provokuojančius iššūkius, paremia vaiko ugdymąsi, pasitelkdami ugdymą personažais.

kontekstinio ugdymosi teorija – daugialype sąveika su socialine, kultūrine ir gamtine aplinka grindžiamas ugdymasis, kuriant ir pritaikant čia ir dabar atsirandančias ugdymosi situacijas. Vaikų ugdymas(is) vyksta Mokyklos vidaus ir lauko aplinkose, taip pat už Mokyklos ribų (parke, miške, mieste, muziejuose ir kt.). Mokytojas stebi, kuo vaikai domisi, kuria jiems aktualią aplinką, tikslingai parenka priemones. Vaikai turi galimybes pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas, laiką, veikti vienam ar bendradarbiaujant, skirtingais būdais pristatyti veiklos būdus;

konstrukcionizmo teorija – vaikas geriausiai mokosi, kai aktyviai kuria, veikia. Mokymąsi veikiant, kuriant įgyvendinti padeda informacinės ir komunikacinės technologijos;

tyrinėjimais grindžiamo ugdymosi teorija – vaikai ugdosi aktyviai tyrinėdami: įsitraukia į diskusijas, kelia probleminius klausimus; ieško įrodymų, argumentų; formuluoja paaiškinimus iš turimų įrodymų; bendrauja ir pristato savo tyrinėjimus, jų išvadas kitiems. Vaikai iki trejų metų tyrinėja ir atranda spontaniškai, o supratimą parodo emocine reakcija ar kalba. Tyrinėjimų pagrindas yra natūralus vaikų smalsumas ir bandymai, kuriuos atlikdami vaikai įgyja tokių gebėjimų, kaip stebėjimas, klausinėjimas, lyginimas, gebėjimas apibūdinti, klasifikavimas, numatymas, matavimas ir kt. Mokytojas užduodamais klausimais kelia iššūkį vaikams ką nors stebėti, paaiškinti savo mąstymą; išvelgti, ką norėtų tyrinėti; daryti prielaidas ir pan.;

universalus dizaino ugdymuisi strategija – tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame visiems vaikams yra sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Ši strategija leidžia užtikrinti socialinę ir edukacinę visų vaikų įtrauktį į ugdymo procesą. Galėdami rinktis alternatyvius tyrinėjimo, pažinimo ir dalyvavimo būdus, vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų. Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, jaučiasi lygiaverčiais dalyviais, visi kartu mokosi vieni kitus pažinti ir veikti žmonių įvairovėje;

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(-si)

Vaiko ugdymasis yra sudėtingas ir dinamiškas procesas, apimantis ne tik akademinės žinias, bet ir emocinį, socialinį bei fizinį vystymąsi.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymąsi formuojamas atsižvelgiant į šiuos aspektus:

Individualumas. Kiekvienas vaikas yra unikalus, turintis savo stiprybes, silpnybes ir interesus. Ugdymas pritaikytas pagal vaiko poreikius.

Emocinis intelektas. Vaikams svarbu ne tik išmokti akademinių dalykų, bet ir išugdyti emocinį intelektą, kuris padeda jiems suprasti save ir kitus, spręsti konfliktus ir kurti santykius.

Socialiniai įgūdžiai. Grupė yra ne tik žinių įgijimo vieta, bet ir erdvė socialiniam bendravimui. Vaikai mokosi dirbti komandoje, bendradarbiauti ir gerbti kitus.

Žaismingumas. Žaismas yra natūrali vaiko ugdymo dalis. Per žaidimą vaikai gali išbandyti naujas idėjas, spręsti problemas ir lavinti kūrybiškumą.

Tėvų ir mokytojų vaidmuo. Tėvai ir mokytojai yra svarbūs vaiko ugdymo partneriai. Bendradarbiavimas tarp šeimos ir mokyklos stiprina vaiko mokymosi patirtį.

Pozityvi aplinka. Svarbu kurti saugią ir palaikančią ugdymo aplinką, kurioje vaikai jaustųsi vertinami.

Ugdymą(-si) grindžiančios vertybės ir vaikų poreikiai

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(-si) sąlygotomis vertybėmis bei poreikiais:

Vaiko orumas. Kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas.

Vaiko gerovė. Vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka.

Saviraiškos laisvė. Kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas.

Lygiavertis dalyvavimas. Lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(-si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinti ugdymosi kliūtis.

Lygiateisiškumas ir teisingumas. Vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų.

Pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei. Atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(-si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus.

Bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas. Pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis.

Kultūrinis tapatumas. Pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Regiono ypatumai ir mokyklos savitumas

Širvintų r. Gelvonų gimnazijos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo grupė yra įsikūrusi Gelvonų miestelyje, gamtos ir gyvenamųjų namų apsuptyje. Vaikams pajvairinti žaidimų popietes įkurtas „Žaidimų miestelis“ : įvairios supynės, traukinukas, smėlio dėžė ir kt supynės. Įkurtas „Žalioji kampelis“, kuriame vaikai gali užsiimti STEAM veiklomis. Čia auginamos žemuogės, prieskoninės daržovės, moliūgai, cukinijos, darželio gėlės. Šalia pasodintas sodas, kuriame gali stebėti augančius ekologiškus vaisius ir juos ragauti. Gimnazijoje yra krašto muziejus, tad vaikai gali istoriškai susipažinti su Gelvonų

apylinkėmis, senoviniais daiktais. Darželis yra apsuptas gamta, tad tai puiki ir rami vieta vaikams augti, mokytis ir tobulėti. Darželio vaikai puikiai adaptuojasi mokykloje, nes tai vienas pastatas su gimnazija. Kiekvieną savaitę lankosi sporto salėje. Gimnazijoje yra valgykla, kur kiekvieną dieną gaminamas šviežus maistas. Tenkinant vaikų pažinimo poreikį pažinti artimiausią aplinką yra tinkamos sąlygos, nes esame miestelio centre: patogų aplankyti biblioteką, parduotuvę, kultūros centrą. Dažnai vykstame į Širvintų centrinę biblioteką. Nemažai informacijos apie lopšėlį – darželį, jo veiklą pateikiama gimnazijos įstaigos internetiniame puslapyje ir Facebook paskyroje.

Gimnazija turi savo kultūrinės tradicijas, susijusias ne tik miesto, bet ir rajono tradicijomis.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvų (globėjų) poreikiai:	Vietos bendruomenės poreikiai:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Informacija ir komunikacija: reguliarius informavimas apie vaiko pažangą, ugdymo programas ir veiklas bei atviras dialogas su mokytojais apie vaiko poreikius ir iššūkius. ✓ Palaikymas ir įsitraukimas: galimybės dalyvauti veiklose, renginiuose ir projektuose. Teikiama parama sprendžiant vaiko elgesio ar emocinius iššūkius. ✓ Mokymo ir ugdymo metodai: teikiama informacija apie ugdymo metodus, kurie taikomi darželyje bei mokymai. ✓ Socialinė ir emocinė parama: palaikymas ir konsultacijos. ✓ Saugumo užtikrinimas: užtikrinama saugi ir palaikanti aplinka vaikams, kur jie gali laisvai mokytis ir žaisti. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bendradarbiavimas: partnerystės su vietos organizacijomis, kultūros centrais, kad būtų galima teikti papildomas paslaugas ir resursus vaikams. ✓ Įtrauktis į bendruomenės gyvenimą: renginių organizavimas, kuriuose dalyvautų tiek vaikai, tiek bendruomenės nariai. ✓ Informacijos sklaida: bendruomenės informavimas apie darželio veiklas ir galimybes, kaip jie gali prisidėti. ✓ Socialiniai projektai: iniciatyvos, kurios skatina bendruomenės narių bendradarbiavimą ir paramą vaikams. ✓ Tvarumas ir atsakomybė: įsitraukimas į ekologiškas iniciatyvas ir bendruomenės gerovės projektus, skatinančius atsakingą elgesį.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Principai, kuriais grindžiamas visas Grupės ikimokyklinio ugdymo programos (toliau – Programa) turinys:

<i>Ugdymo(-si) ir priežiūros vienovės principas</i>	Ikimokyklinio ugdymo(-si) procesui būdinga ugdymo(-si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(-si).
<i>Vaiko raidos ir ugdymo(-si) dermės principas</i>	Ugdymo(-si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.
<i>Žaismės principas</i>	Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(-si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.
<i>Sociokultūrinio kryptingumo principas</i>	Ugdymas(-is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.
<i>Integralumo principas.</i>	Siekiami visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(-si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(-si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
<i>Įtraukties principas</i>	Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.
<i>Kontekstualumo principas</i>	Vaikų ugdymas(-is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(-si) patirčių aktualumo, prasmingumo.
<i>Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas</i>	Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.
<i>Lėtojo ugdymo(-si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas</i>	Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

<i>Reflektyvaus ugdymo(-si) principas</i>	Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(-si).
<i>Šeimos ir mokyklos partnerystės principas</i>	Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(-si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(-SI) ORGANIZAVIMO MODELIS, REZULTATAI

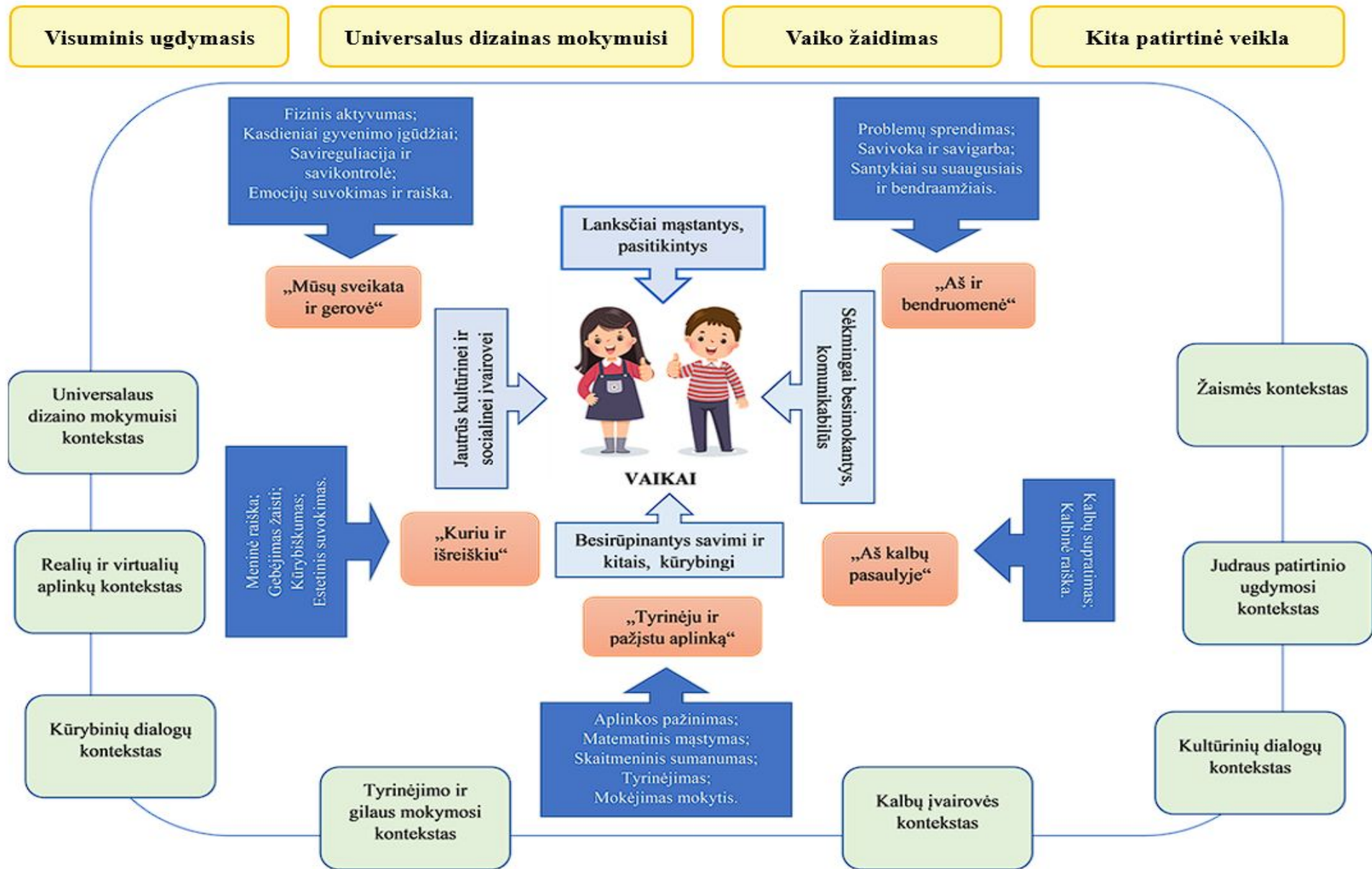
Ikimokyklinio ugdymo tikslas - atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Programos tikslui pasiekti keliami šie uždaviniai:

1. Atliepti kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius, atsižvelgiant į jo asmenybės raidos etapą, individualius raidos ypatumus, prigimtinius gebėjimus ir socialinę bei kultūrinę aplinką.
2. Ugdyti vaiką, kuris rūpinasi savo fizine ir emocine sveikata, domisi ir išbando įvairius sveikatos stiprinimo būdus, o taip pat atsakingai elgiasi, užtikrindamas tiek savo, tiek kitų gerovę.
3. Ugdyti aktyvų, žingeidų ir pasitikintį savimi bei kitais vaiką, kuriant saugius, įtraukius, lanksčius ir prieinamus ugdymosi kontekstus, kurie skatintų fizinių ir intelektualinių gebėjimų, pomėgių bei polinkių tyrinėjimą, pažinimą ir vystymą.
4. Ugdyti pagarbų, tolerantišką ir atvirą įvairovei vaiką, natūraliai priimančią prigimtinius ir kultūrinius skirtumus, bei skatinti kultūrą, kurioje mokomasi vieniems iš kitų.

Įgyvendinant programos uždavinius siekiama, kad vaikas taptų pasitikintis, besirūpinantis savimi ir kitais, jautrus kultūrinei ir socialinei įvairovei, komunikabilus, lanksčiai mąstantis, kūrybingas, sėkmingai besimokantis.

Ugdymo(-si) organizavimo modelis - ikimokyklinio ugdymo organizavimo modelis apima kelis pagrindinius aspektus, kad užtikrintų vaikų vystymąsi ir mokymąsi (žr. 1 pav.). Toks modelis padeda užtikrinti, kad ikimokyklinis ugdymas būtų kokybiškas, prasmingas ir atitinkantis vaikų poreikius.

Ikimokyklinio ugdymo(-si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla pažymėta:

Vaikų ugdymosi kontekstai pažymėta:

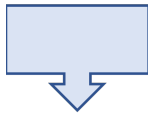
Pasiekimų sritys pažymėta:

Rekomenduojamos penkios ikimokyklinio ugdymosi sritys pažymėta:

Programoje nustatyti tikslai padeda vaikams tapti pažymėta:

1 pav. Ugdymo(-si) organizavimo modelis

IV SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ugdymo(-si) sričių turinys

Programoje numatytas ugdymo turinys – tai gairės, leidžiančios pedagogui kūrybingai organizuoti savo veiklą, ją įvertinti ir koreguoti, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko amžių, jo patirtį, vaiko bei grupės individualumą. Ugdymo(-si) būdus ir metodus pedagogai gali laisvai rinkti, lanksčiai, kūrybiškai taikyti siūlomą ugdymo turinį – planuoti veiklą, parinkti ugdomąją medžiagą.

Grupės aplinka yra orientuota į vaiką, jo poreikius ir galimybes. Išorinė ir vidinė aplinka yra estetiška ir funkcionali. Ji skatina individualių vaiko kūrybos galių ir saviraiškos pradmenų sklaidą. Kurdami aplinką, pedagogai atsižvelgia į bendruosius vaikų psichinės ir fizinės raidos dėsnius, socialinę, kultūrinę vaiko patirtį, į jo individualumą.

Programa orientuota į visuminį vaiko ugdymo tobulinimą, sėkmingą vaiko asmenybės brandinimą, ugdymosi pažangą ir gerus pasiekimus aštuoniolikoje ugdymo(-si) pasiekimo sričių ir penkiose ugdymo(-si) srityse.

Ugdymo(-si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“

Plėtojant ugdymo sritį „Mūsų sveikata ir gerovė“, pedagogo vaidmuo tampa itin svarbus skatinant vaikų sveikatą, gerovę ir visapusišką asmenybės ugdymą. Pedagogas ne tik veikia kaip įkvėpiančias pavyzdys, bet ir aktyviai dalyvauja ugdymo procese, demonstruodamas sveikos gyvenimo principus: tyrinėdamas judesius, rinkdamasis subalansuotą mitybą ir rūpindamasis aplinka. Tokiu būdu jis motyvuoja vaikus ne tik sekti jo pavyzdžiu, bet ir ugdyti sąmoningą požiūrį į sveiką gyvenimo būdą.

Pedagogas kuria lankstų, įtraukiantį ir visiems prieinamą ugdymo(-si) procesą, užtikrindamas, kad kiekvienas vaikas, nepaisant jo amžiaus, socialinių, kultūrinių ar sveikatos skirtumų, turėtų galimybes žaisti, patirti ir mokytis. Skatinamas individualizavimas ir diferencijavimas leidžia pedagogui pritaikyti veiklas prie vaikų poreikių, interesų ir gebėjimų. Tai leidžia vaikams mokytis savo tempu, skatina savarankiškumą ir bendradarbiavimą, kuriant mokymosi bendruomenę, kurioje vaikai gali mokytis vieni iš kitų.

Patirtinis mokymasis tampa esmine ugdymo strategija, kai vaikai aktyviai įsitraukia į praktines užduotis, eksperimentus, kūrybines veiklas ir žaidimus, kurie lavina jų smalsumą, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą. Žaidybiniai metodai, tyrinėjimas, praktinės užduotys ir interaktyvios veiklos padeda įtvirtinti svarbius sveikos gyvenimo įgūdžius: subalansuotą mitybą, asmens higieną bei saugų elgesį.

Ugdymo(-si) procesas integruoja įvairius kontekstus, tokius kaip universalus dizaino mokymuisi principai, žaislingumas, judrus patirtinis ugdymasis, kultūrinių ir kalbų įvairovės dialogai, tyrinėjimas, realios ir virtualios aplinkos bei kūrybiniai dialogai. Šie kontekstai padeda sukurti prasmingą, įtraukiantį ir visapusišką ugdymo(-si) procesą, kuris skatina vaikų fizinį aktyvumą, sveikatą, kūrybiškumą ir socialinį-emocinį vystymąsi, kartu ugdant jų pasitikėjimą savimi ir atsakomybę už savo sveikatą bei gerovę.

Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai
<p>Kasdienio gyvenimo įgūdžiai</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo.</p>	<p>Susipažįsta su sveikatai palankiu maistu; skanauja maistą, patiektą estetiškai, girdint vaisių, daržovių ir kitų maisto produktų pavadinimus, kaupia žodyną; grupės įrengtoje „virtuvėje“ žaidžia režisūrinius maisto gaminto žaidimus; susipažįsta su higienos reikmenimis, ugdomi kūno priežiūros įgūdžius; mokosi laikytis tvarkos, rūšiuoti, tvarkyti žaislus.</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Klauso, aiškinasi, randa atsakymus apie sveiko maisto naudą, sužino, ką valgyti yra naudingiau sveikatai. Diskutuoja su draugu, kas yra sveika, o kas ne, savo nuomonę argumentuoja. Žaidžia vaidmeninius, režisūrinius žaidimus. Tyrinėja vaisius ir daržoves, sveria, uosto, pjausto, pavadina, gėrisi estetiniu išpūdžiu. Tyrinėja, matuoja, žymisi išgeriamo vandens kiekį. Motyvuojamas suaugusiojo pavyzdžio laikosi asmens higienos. Supranta, kodėl svarbu laikytis asmens higienos. Įsitraukia į aplinkos pertvarkymo veiklas, ieško sprendimų, kaip aplinką paversti lengvai tvarkoma, patogia, saugia, maloniai akiai. Imasi iniciatyvos pastebint ne vietoje padėtus daiktus, numestą šiukšlę, mokosi šiukšles rūšiuoti. Mokosi suprasti saugaus bendravimo taisykles, kreipiasi pagalbos pasiklydus, ištikus nelaimėi, patekus į bėdą. Aiškinasi, kokie prisilietimai prie jų kūno yra tinkami ir kokie netinkami, mokosi grupėje saugoti asmeninę erdvę. Mokosi saugaus elgesio grupėje, gatvėje, miške, prie vandens telkinių įgūdžių, sužino apie daiktus, kurie pavojingi jų sveikatai ir saugumui, laikosi susitartų saugaus elgesio taisyklių.</p>
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai
<p>Fizinis aktyvumas</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tiksliai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos</p>	<p>Vaikščioja ir išlaiko pusiausvyrą einant sumažinto ploto paviršiumi, įveikiant kliūtis, lipant į kalniuką. Geba pereiti nuo greito ėjimo prie bėgimo. Pradedama lankstyti ranką per riešą, vis tiksliau atliekant judesius. Dėlioja daiktus vieną ant kito, užsuka, atsuka, darinėja, naudojami stalo įrankiais</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Juda spontaniškai su skirtingo dydžio, svorio ar formos priemonėmis. Išbando mokytojo demonstruojamus, pačių atrandamus ėjimo ir bėgimo būdus. Tobulina koordinaciją, orientaciją erdvėje, vikrumą, greitumą, jėgą žaidžiant su įvairaus dydžio ir sunkumo kamuoliais. Inicijuoja ir įsitraukia į inicijuojamus užsiėmimus, fantazuoja, ieško neįprastų pozų, judesiais perteikia pasakų herojų charakterius, gyvūnų, kitų objektų ypatybes. Nevaržomai judant, eksperimentuojant išbando savo kūno judėjimo galimybes. Saugiai keičia savo kūno pradines padėtis, veikiant ribotame plote pratina judėti saugant save ir kitą. Žaidžiant komandinius žaidimus, mokosi laikytis taisyklių, laimėti, pralaimėti. Lavina rankos judesių tikslumą, akies ir rankos koordinaciją dėlioje, konstruojant, veriant,</p>

<p>koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</p>	<p>piešiant ir kt. prisilietimai prie jų kūno yra tinkami ir kokie netinkami, mokosi grupėje saugoti asmeninę erdvę. Mokosi saugaus elgesio grupėje, gatvėje, miške, prie vandens telkinių įgūdžių, sužino apie daiktus, kurie pavojingi jų sveikatai ir saugumui, laikosi susitartų saugaus elgesio taisyklių.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai</p>
<p>Savivoka ir savigarba</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.</p> <p><i>Esminių gebėjimų</i> Susipažįsta su savo kūnu, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei.</p>	<p>Ugdosi dienos ritmo pajautą, kai kasdienių veiklų metu yra mokytojo skatinami atpažinti kūno siunčiamus signalus: gerą nuotaiką, žvalumą, energingumą, dėmesingumą arba nuovargį, mieguistumą, irzlumą, negalėjimą susikaupti. Mokosi suprasti paveikslėliais sudėliotą savo grupės dienotvarkę, stebėti ir pasitikrinti, kas šią dieną jau įvyko, kas dar vyks. Tyrinėja savo judėjimo ir poilsio ritmą, pažymi, ar tai buvo aktyvi, ar rami veikla.</p> <p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Suaugusiojo skatinami vaikai atsižvelgia į visos dienos režimą, dėlioja dienos ritmo paveikslėlius, skirtingų dienų įvykius, keičiančius įprastą dienos eigą, dienos ritmą. Vakare reflektuoja, ar pavyko įgyvendinti susiplanuotą dienos ritmą, aptaria kaitos priežastis. Suaugusiojo padedami susikuria įvairius ritualus. Mokosi atpažinti ženklus, kurie rodo, kad jų aktyviai judančiam kūnui reikia poilsio, kada jų nejudrioje būsenoje esančiam kūnui reikia judėjimo. Atlieka atsipalaidavimo, kvėpavimo pratimus, pajaučia, kaip nuramina kūną, emocijas, mintis. Išbando įvairius kūno aktyvumo reguliavimo būdus.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai</p>
<p>Savireguliacija ir savikontrolė</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p> <p><i>Esminių gebėjimų</i> Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsivardinęs geba nusiraminti.</p>	<p>Kasdienio valgymo metu mokosi valgyti savarankiškai. Naudojasi stalo įrankiais, pasirenka stalo įrankį skirtingam maistui valgyti.</p> <p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Mokosi elgesio taisyklių prie stalo. Siekia estetinio išpūdžio, geba padengti kasdienį ir šventinį stalą. Kuria įvairius siužetus režisūrinių ir vaidmenų žaidimų metu. Geba išklausti skaitomų tekstų ir pasakojimų, kodėl svarbu branginti ir tausoti maistą, jo nešvaistyti. Tyrinėja, kiek reikia įdėti darbo, kad maisto produktai atsirastų ant mūsų stalo.</p>

Ugdymo(-si) sritis „Aš ir bendruomenė“

Pedagogas, ugdantis vaikų savivoką, savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją bei socialinę ir kultūrinę supratimą srityje „Aš ir bendruomenė“, turėtų kurti jautrius ir pastovius emocinius ryšius su vaikais. Jis tampa elgesio modeliu bei pateikia aktualų turinį ir veiklas, padedančias vaikams pažinti save ir savo vietą tarp kitų. Pedagogui svarbu taikyti individualizuotą požiūrį, kuris leidžia vaikams pasirinkti jų poreikiams ir gebėjimams tinkamus veiklos būdus.

Patirtinio mokymosi metodai, tokie kaip žaidimai, eksperimentai ir praktinės užduotys, padeda ugdyti vaikų gebėjimą valdyti elgesį, užmegzti draugystes ir suvokti bendruomenės reikšmę. Pedagogas turėtų skatinti dialogą, bendradarbiavimą ir patirties dalijimąsi, užtikrinti emocinį saugumą bei jautriai reaguoti į vaikų poreikius. Svarbus pedagogo vaidmuo yra palaikyti kūrybingumą ir žaismingumą kasdienėse veiklose, įkvėpti vaikų smalsumą ir džiaugsmą tyrinėjant, eksperimentuojant bei dalinantis potyriais.

Judrus ir patirtinis ugdymas, įvairių kultūrinių dialogų skatinimas, kalbų įvairovės kontekstai bei virtualių ir realių aplinkų sąveika padeda kurti įtraukiantį ir dinamišką ugdymo(-si) procesą. Pedagogas turėtų sudaryti sąlygas vaikams savarankiškai įgyvendinti savo idėjas, inicijuoti bendras veiklas, empatiškai reaguoti į kitus bei kurti prasmingas sąveikas. Tokia aplinka leidžia vaikams mokytis vieniems iš kitų ir atrasti savo vietą bendruomenėje.

Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai
<p>Savivoka ir savigarba</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Susipažįsta su savo kūnu, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei.</p>	<p>Savo kūno ribas jaučia suaugusiojo glaudžiami, žaidinami, rengiami, kalbinami. Išorinį kūno vaizdą ir kūno dalis tyrinėja per judrias veiklas, pajausdami, patirdami, ką kuri kūno dalis daro. Stebi save veidrodyje, savo atvaizdą matydami vandens paviršiuje, žaisdami šešėlių žaidimus. Supranta save kaip unikalų asmenį žaidžiant, pasakojant, piešiant save, savo stiprybes. Pajaučia savo augimą per didėjantį savarankiškumą kasdienėse veiklose, matuodamiesi išaugtus drabužėlius ar batus, naudodami ūgio matuoklius, žiūrindami anksčiau darytas savo nuotraukas. Natūraliai per užmegztus emocinius ryšius jaučia savo šeimą kaip bendruomenę. Vaikų grupę kaip bendruomenę pajaučia, kai užsimezga emocinis ryšys su mokytoju ir grupės vaikais. Savo aplinkoje girdi gimtąją kalbą, įsitraukia į mokytojo organizuojamas veiklas su tautosakos, tautodailės, etnomuzikos motyvais, dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse.</p> <p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Tyrinėja judėjimo ir atramos, virškinimo, kvėpavimo, kraujotakos sistemas eksperimentuodami, kurdami modelius. Mokosi pajauti savo asmeninės erdvės ribas, suprasti savo privatumą, reaguoti į asmeninės erdvės ribų pažeidimą. Aiškina, ką suprato, kuo ypatingas kūnas, ką jis gali, ko negali. Įžvelgia pokyčius, apibūdina savo kūno augimą ir naujai įgytus gebėjimus, savo asmenines savybes, stiprybes, sau priimtiniausias mokymosi būdus, stiprina pasitikėjimą savimi ir savo gebėjimais. Plėtoja atkaklumą, gebėjimą įveikti iššūkius darydami klaidas ir jas taisydami. Tyrinėja žmogaus gyvenimo ciklą, samprotauja, kaip atrodys užaugę, ko norėtų išmokti, kuo norėtų tapti ateityje. Atranda ir išbando įvairius emocinio kontakto, pagarbaus bendravimo ir ryšių su kitais žmonėmis užmezgimo bei palaikymo būdus gyvai ir nuotoliu. Šalies ir pasaulio žmonių išvaizdos, aprangos, kalbų, maisto, būstų, darbų, kelionių, tradicinių menų, švenčių</p>

	<p>panašumus ir įvairovę vaikai pažįsta per įvairias medijas. Aiškinasi savo aplinkos žmonių bendruomenių gyvenimo būdo panašumus ir skirtumus: mano šeima – kitos šeimos ir pan., tyrinėja ir atranda, kas sieja jų aplinkos žmonių bendruomenių narius. Domisi gimtąja kalba, etnine kultūra, dalyvauja etnokultūrinuose, pilietiniuose renginiuose ir edukacinėse programose. Pažįsta ir išreiškia pagarbą pagrindiniams savo šalies simboliams, tyrinėja šalies žemėlapi, konstruoja mėgstamų vietų modelius, iš pasakojimų pažįsta iškilias asmenybes. Pilietinį tapatumą vaikai ugdo šeimose, grupėse, kieme laikydamiesi vertybių, pareigų ir teisių, kurias turi konkrečios valstybės pilietis. Dalyvauja prasmingose veiklose, kurios siejamos su aplinkos saugojimu, tvarkymu. Aiškinasi ir išreiškia supratimą, kad kai kurie žmonės patiria skurdą, jiems reikalinga pagalba, todėl įsitraukia į organizuojamas labdaros akcijas, prisideda prie kitų labdaros iniciatyvų.</p>
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai
<p>Emocijų suvokimas ir raiška</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Atpažįsta, atliepia, savo ir kitų emocijas ar jausmus, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.</p>	<p>Savo poreikius mokosi parodyti veido mimika, garsais, gestais, pirmaisiais žodžiais, galvos linktelėjimu (sutikimas) ar papurtant galvą į šonus (nesutikimas). Kilusias emocijas išreiškia veido mimika, gestais, balsu, žodžiais, kūno poza. Jautriai reaguoja, kai suaugusieji susitapatina su jų patiriamomis emocijomis. Mokosi emocijas atpažinti, jas įvardyti. Savo nuotaiką pažymi naudojant emocijų veidelius, spalvas, nuotraukas, „emocijų termometrus“. Atpažįsta kito emocijas iš veido išraiškos, balso.</p>
	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai
	<p>Įsitraukia į žaidimus, įvairias veiklas, kurios padeda patirti ir suprasti: noriu – nenoriu, mėgstu – nemėgstu, įdomu – neįdomu. Žaidžia žaidimus, kurie skatina atpažinti, tyrinėti, įvardyti. Skirtingais būdais (emocine reakcija, pasirinkimu, piešiniu, žodžiais ir kt.) parodo savo poreikius, pomėgius, interesus. Veikdami įvairiose veiklose, žaidimuose patiria, išreiškia, aiškinasi, diskutuoja, vis geriau atpažįsta ir įvardija savo ir kitų emocijas, jas sukėlusias situacijas bei priežastis.</p>
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai
<p>Savireguliacija ir kontrolė</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Sutelkia dėmesį ir pastangas</p>	<p>Įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus: parodo, atskleidžia, išreiškia emocijas, kreipiasi pagalbos, pasiguodžia, leidžiasi apkabinamam, nuraminamam, nukreipia dėmesį nuo stipriai emocijas sukėlusio įvykio ar objekto, pasitraukia iš įtampą keliančios situacijos. Bendraudami su kitais mokosi tinkamai elgtis, pritaiko išmokus būdus, kuriuos patyrė, suprato, perėmė iš suaugusiojo, atsižvelgia į kito prašymus. Jaučia laiko tėkmę sąsajoje su savo veikla ir gyvenimo ritmu. Eksperimentuoja su skirtingos trukmės muzikinėmis atkarpomis, 1, 5, 10 minučių smėlio laikrodžiais. Paros trukmę ir laiko tėkmę per parą nuoseklumą patiria dėliodami savo veiklos Per dieną paveikslėlius.</p>

<p>veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Pradeda valdyti savo emocijų raišką, jų intensyvumą, išbando skirtingus būdus, padedančius nusiraminti, valdyti impulsus, taikiai išlieti emocijas, sutelkia pastangas tinkamam poelgiui. Mokytojo padedamas mokosi valdyti pokyčių situacijoje kilusias neigiamas emocijas, kad pasijustų gerai (mokosi įžvelgti gerąją pokyčių pusę, susitarti, prisiderinti). Stebi, tikslingai tyrinėja, išbando įvairius dėmesio, impulsų ir elgesio valdymo būdus. Ugdosi valingą dėmesio ir elgesio kontrolę žaidžiant savireguliaciją plėtojančius žaidimus, savarankiškai išbandant naujas veiklas, kartu su kitais įsitraukiant į ištvėmės, tikslumo, kliūčių įveikos reikalingas veiklas, laikosi su kitais sukurtų grupės taisyklių ir tvarkos. Išbando dėmesio sutelkimo, nukreipimo ir perkėlimo, impulsų ar netinkamo elgesio slopinimo, aktyvinamosios kontrolės (savęs motyvavimas atlikti tai, ko daryti nesinori) būdus, ugdomi veiklos planavimo ir laiko valdymo gebėjimus. Kelia sau paprastus asmeninius ar veiklos tikslus ir jų siekia. Susidūrus su kliūtimi keičia veikimo ar elgesio būdus, atkakliai stengiasi jas įveikti, kreipiasi pagalbos ir ją priima. Mokosi stabtelėti ir apmąstyti savo veiklą ar elgesį, kad pasirinktų tinkamiausius būdus. Klausinėja apie reikalavimus savo elgesiui, stengiasi pagal įgytą supratimą elgtis tinkamai. Kalbėdamiesi, ką veikė per dieną, savaitę, dėliodami paveikslėlius, pradeda pavadinti paros dalis (rytas, diena, vakaras, naktis), savaitės dienas, pasako, ką veikė vakar, ką veikia šiandien, ką veiks rytoj.</p>
<p style="text-align: center;">Pasiekimų sritis</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p style="text-align: center;">Santykiai su suaugusiais ir vaikais</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <i>Esminis gebėjimas</i> Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, aiškinasi, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su</p>	<p>Mokosi būti ir veikti šalia kitų ir kartu su kitais įsitraukdami į bendrus žaidimus ir veiklas grupelėje. Stengiasi suprasti, ką jaučia kitas, bando atlikti kito jausmus ar norus. Tyrinėja aš – ne aš ribas; kasdienėje rutinoje ir veiklose atsirenka savo drabužėlius ar žaislus, aiškinasi mano – tavo santykį, ko nors turėjimą (ką turiu aš – ką turi tu).</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Inicijuoja bendrus žaidimus ar veiklas, siūlo ir derina veiklos idėjas, veiksmus, siužetą, susikuria veiklos ir elgesio taisyklės, padeda, paremia vienas kitą, tariasi. Išbando pačių bendraujant atrastus, ar iš kitur sužinotus įvairius emocinių ryšių, abipusės simpatijos, draugystės užmezgimo ir palaikymo būdus, aiškinasi, koks draugas yra geras ir koks yra blogas. Piešiant, matuojantis, lyginant panašumus ir skirtumus, kalbantis, žaidžiant, kartu veikiant tyrinėja, kuo panašus į kitus ir kuo skiriasi nuo kitų vaikų, suaugusiųjų. Komunikuoja su mokytoju, seka jo elgesio modelį, mokosi suprasti, gerbti, toleruoti ir priimti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį, mažiau gebantį vaiką. Žaisdamas, atlikdamas grupines veiklas mokosi išklausti ir suprasti skirtingas nuomones, požiūrius, juos priimti ir derinti. Mokytojo padedamas mokosi įžvelgti kilusio nesutarimo esmę, išgirsti kiekvieno nesutarimo dalyvio nuomonę ir ieškoti išeičių, kurios būtų priimtinos kiekvienam. Mokosi atpažinti patyčias ir būdus, kaip jų išvengti. Kartu su visais priima bendrus sprendimus, diskutuoja, drauge siūlo idėjas, kaip pertvarkyti grupės ar lauko aplinką,</p>

bendraamžiais, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksnių pasekmes sau ir kitiems.	jaučiasi aktyviais grupės dalyviais. Kartu su kitais veikiant ir siekiant bendro tikslo, lyderiauja paeiliui, apsvaisto kiekvieno pasiūlytas idėjas, ieško kompromisų. Atpažįsta tautosakos paveldą žmonių sukurtą praeityje, sužino keletą Tėvynės istorijai svarbių įvykių ir žymių veikėjų. Aiškinasi, tyrinėja, diskutuoja, kas mums gali papasakoti apie praeitį, dabartį, ateitį. Atranda ir tyrinėja dominančias istorines vietas, esančias aplinkui.
---	--

Ugdymo(-si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“

Pedagogo vaidmuo ugdant sritį „Aš kalbų pasaulyje“ yra itin reikšmingas, nes jis ne tik kuria vaikams palankią ir skatinančią aplinką, bet ir aktyviai padeda plėtoti jų kalbinius gebėjimus. Mokytojas kūrybingai formuoja ugdymo aplinką, pritaikydamas įvairias veiklas, tokias kaip kalbos kampeliai, laboratorijos ar žaidimų erdvės, kuriose vaikai gali tyrinėti ir eksperimentuoti. Žaidybinės situacijos, tokios kaip lėlių teatras ar vaidmenų žaidimai, žadina vaikų smalsumą ir emocinį įsitraukimą, skatindamos aktyvų dalyvavimą.

Dialoginis ugdymas skatina vaikus dalyvauti diskusijose, spręsti problemas ir reikšti savo nuomonę, o mokytojas, užduodamas atvirus klausimus, padeda jiems argumentuoti savo mintis. Patirtinis mokymasis suteikia galimybę vaikams pritaikyti įgytas žinias praktiškai – per projektus ar gamtos tyrimus. Žaidimų pedagogika lavina kalbos įgūdžius, socialinius gebėjimus ir kūrybiškumą, pasitelkiant žaidimus. Vizualinės ir sensorinės priemonės, tokios kaip paveikslėlių knygos ar vaizdo medžiaga, stiprina kalbos supratimą ir raišką.

Individualizuotas ugdymas leidžia pritaikyti veiklas pagal kiekvieno vaiko gebėjimus, taip užtikrinant jų įtrauktį ir motyvaciją. Refleksija ir grįžtamasis ryšys padeda vaikams suprasti savo pasiekimus bei mokymosi eigą, o mokytojo skatinimas reflektuoti stiprina tolesnio mokymosi norą. Taikydamos šias strategijas, pedagogas kuria aplinką, kurioje vaikai ugdo kalbinius gebėjimus, turtina žinias, lavina kritinį mąstymą ir kūrybiškumą

Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai
Kalbų supratimas <i>Vertybinė nuostata</i> Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausti ir suprasti kitą. <i>Esminis gebėjimas</i>	Atkreipia dėmesį į kalbėjimą, plečia pasyvų ir aktyvų žodyną, girdėdami suaugusiojo kalbą. Vaikai ugdomi foneminę klausą ir fonologinį suvokimą, mokosi sutelkti dėmesį ir klausytis, žaisdami suaugusiojo inicijuojamus garsų žaidimus. Supranta skaitomus nesudėtingus trumpus tekstus, pasakojamas istorijas ir jose vykstančių įvykių seką, suvokia su dienos tvarka susijusius paaiškinimus. Pasitelkdami įvairius ženklus ir gestus, simboliškai išreiškia mintį, parodo mąstymo būdą mokytojo inicijuojamose mąstyti skatinančiose veiklose. Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai

<p>Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.</p>	<p>Aktyviai įsitraukia į bendravimo veiklas, plėtoja kalbos supratimą, „atranda“ žodžių prasmes, ugdomi trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį, kalbinę vaizduotę, skatinančią mintis išreikšti žodžiais. Žaisdami, dalyvaudami problemų sprendime, mokosi nepertraukiamai klausytis draugų ir suaugusiųjų kalbos, reaguoti į kalbančiųjų intencijas, suprasti kita kalba kalbančių vaikų norus, pasiūlymus. Kalbos supratimą gilina klausydamiesi amžių atitinkančių ir šiek tiek sudėtingesnių įvairaus stiliaus tekstų, netiesiogiai perduodamų žinučių (laiškų, raštelių), siedami skaitomą tekstą su vaizdine informacija ir numanomu kontekstu. Kūrybiškai naudojasi gestais reikšdami emocijas ir poreikius, bendradarbiaudami. Rodo augantį domėjimąsi ženklais, simboliais, vėliau ir rašytiniais ženklais, suaugusiojo skaitomu tekstu.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p>Kalbinė raiška</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrautisu kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį, pasakoja ir kuria paprastas istorijas.</p>	<p>Mėgdžiojimu, skiemenų ar žodžių pakartojimais, veiksmais, mimika ir pantomimika dalyvauja paprastuose žodiniuose žaidimuose. Jausmų, emocijų, norų, minčių raišką skatina dėmesys jų kalbai, kantrus išklausymas, lėtas kalbėjimo tempas, reagavimas į vaikų intencijas, reiškiamas žodine ir nežodine išraiška. Suaugusiojo padedami, kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius, dalyvauja pokalbiuose, kelių žodžių vientisiniais sakiniais kalba apie save, savo norus, poreikius, išgyvenimus, pasakoja apie tai, ką mato ir girdi, vartoja paprastas mandagumo frazes, formuluodami sakinius, taiko pagrindines gramatikos taisykles. Poreikį bendrauti, išreikšti norus ir mintis skatina dienos įvykių ir rutininių veiklų aptarimas. Domisi skirtinga kalbine raiška.</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p>
	<p>Kalba apie tai, ką jaučia, mato, girdi, nuolat plečia žodyną, susijusį su kasdieniu gyvenimu, artimiausia aplinka, gamta, technika, objektų savybėmis, būsenomis. Dalyvauja mokytojo inicijuojamose veiklose, padedančiose pažinti pasaulį, mokosi kelti klausimus, bando vartoti naujai sužinotas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti, plėtoti diskusijas, reflektuoti savo patirtį, žodinę raišką papildydami išradingais gestais, judesiais, mimika, iliustruodami aplinkos objektais, schemomis, piešiniais. Įsitraukia į įvairias mokytojo siūlomas veiklas, susijusias su galimybe piešti ir rašyti. Supranta rašymo tikslus, tyrinėja ir supranta, kad skirtingos kalbos turi skirtingas raides. Ugdomi kalbų įvairovės suvokimą ir formuojasi kalbinę tapatybę, mokosi atpažinti skirtingas kalbas, suprasti kita kalba kalbančiųjų intencijas.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>

<p>Skaitmeninis sumanumas</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.</p>	<p>Mokosi sutelkti dėmesį ir klausytis, žaisdami suaugusiojo inicijuojamus garsų žaidimus, klausydamiesi įvairių aplinkos garsų, ritmų, eilėraščių, dainelių gimtąja ir kitomis kalbomis. Domisi įvairiomis rašymo, vaizdinės informacijos pateikimo priemonėmis, galimybe palikti ženklus popieriuje, ekrane, kitose priemonėse, varto knygeles, rodo į paveikslėlius, tyrinėja kitą vaizdinę informaciją. Vaizdinės informacijos suvokimą papildo kiti jutiminiai pojūčiai, ypač – lytėjimas.</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p>
	<p>Sužadintas smalsumas įtraukia į mokytojo inicijuojamas veiklas, kurių metu gyvai arba nuotolinėmis priemonėmis bendraujama su vaikais ar suaugusiais, kalbančiais kitomis kalbomis ar lietuvių kalbos tarmėmis. Kalbos supratimą plėtoja gaudami informaciją ir kitais pojūčiais: vaizdu, lytėjimu, uosle, ragaudami. Rašytinės raiškos gebėjimus ugdomi atrasdami raides skaitmeniniuose įrenginiuose, siedami jas su ranka užrašytomis bei spausdintomis raidėmis, rašydami spausdintines raides ar skaitmenis ranka ir kompiuteriu.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p>Meninė raiška</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis.</p>	<p>Žodinės kalbos suvokimą ugdomi dalyvaudami inicijuojamuose vaidmenų žaidimuose, žaidimuose su žaislais ir įvairiomis priemonėmis bei kitose žaismės situacijose. Plėtoja rašytinės raiškos gebėjimus mėgdžiodami suaugusiuosius ir eksperimentuodami. Kreipia dėmesį į aplinkoje esančias raides, žodžius, simbolius, stebi rašančiuosius, domisi įvairiomis rašymo, vaizdinės informacijos pateikimo priemonėmis, galimybe palikti ženklus popieriuje, kitose priemonėse.</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p>
	<p>Režisūriniai, siužetiniai vaidmenų, žodiniai, kolektyviniai ir kiti žaidimai kuria vaikui naujas patirtis ir kalbines situacijas, kuriose iki šiol jis nėra dalyvavęs, suteikia galimybę plėsti žodyną, peržengiantį artimiausios aplinkos temas. Plėtojami kasdienio gyvenimo arba netikėti fantazijos pasaulio siužetai, padeda ugdytis žodinės kalbos supratimą. Kalbinės raiškos būdus tyrinėja keisdami balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonaciją, eksperimentuodami garsais ir žodžiais, kurdami naujadarus, žaisdami kalba ir kurdami savo kalbas.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>

<p>Aplinkos pažinimas</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius.</p>	<p>Mokosi išklaudyti, kalbėti paeiliui, dalyvauti dialoge ar poliloge, mokytojui sukuriant klausymosi aplinkų įvairovę. Kasdienėse veiklose mokytojo skatinami mokosi išreikšti ir įvardyti savo emocijas, poreikius. Supranta savo ir artimųjų vardus, paprastus klausimus ir prašymus, artimiausios aplinkos daiktų, reiškinių ir veiksmų pavadinimus.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Įsitraukia į kūrybines ir kitokias aktyvias veiklas su kitomis kalbomis kalbančiais bendraamžiais, bendraudami su svečiais, jungdamiesi į tinklus su kitų šalies regionų ir kitų šalių vaikais, klausydamiesi skaitomų istorijų, skaitydami knygutes dviem ar keliomis kalbomis, žiūrėdami filmukus. Įsitraukia į veiklas, žaidimus, kurių metu piešiniams, rašinėjimams, raidėms pavaizduoja savo patirtį, išgyvenimus, norus, rašo žinutes, laiškėlius tėvams, vaikams, mokytojams.</p>
--	--

Ugdymo(-si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“

Pedagogo vaidmuo ugdymo(-si) procese yra kurti aplinką, kuri skatintų vaikų prigimtinį smalsumą ir norą tyrinėti. Mokytoja siekia ugdyti vaikų domėjimąsi aplinkiniais objektais ir reiškiniais, pasitelkdami tokius metodus kaip stebėjimas, eksperimentavimas, kūrybinės veiklos bei šiuolaikinės skaitmeninės technologijos. Svarbi mokytojo užduotis – derinti vaikų savarankiško žaidimo laisvę su struktūruota veikla, paremta taisyklėmis.

Be to, pedagogas padeda vaikams plėtoti kritinį mąstymą, skatindami juos aiškinti savo veiksmus, ieškoti argumentų ir lanksčiai pritaikyti įgytą patirtį naujuose kontekstuose. Mokymo strategijos apima personalizuotą ir savarankišką mokymąsi, dialogą tarp pedagogo ir vaiko, judrią bei tyrinėjamąją veiklą, kūrybinius užsiėmimus ir refleksiją. Šie metodai leidžia vaikams gilinti žinias, lavinti gebėjimus ir per pojūčius pažinti bei suprasti aplinkinį pasaulį.

<p>Pasiekimų sritis</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai</p>
<p>Aplinkos pažinimas</p> <p><i>Vertybinių nuostatų</i> Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Esminis gebėjimas</i> Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius.</p>	<p>Žaisdami ir tyrinėdami pažįsta artimiausioje aplinkoje esančius daiktus, patiria, kad daiktai (žaislai, baldai, knygos, kamuoliai ir kt.) turi požymius (forma, dydis, spalva ir tekstūra), kad medžiagos, iš kurių pagaminti daiktai, yra skirtingos (minkštos – kietos, skaidrios – neskaidrios, lengvos – sunkios). Dienotvarkėje klijuoja numatomų įvykių paveikslėlius, atrinka reikalingus ingredientus maistui ruošti.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai</p> <p>Apžiūrinėja iš visų pusių, viršaus, apačios, liesdami, uosdami, atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą (lygus, šiurkštus, švelnus), formą (apvalus, kampuotas, pailgas), kvapą, ieško daikto pagal žodinį apibūdinimą. Stebint aplinkos daiktus suteikia jiems prasmę, prisitaiko prie aplinkos, ugdo savarankiškumą, supranta, kad kažką reikia apeiti, kažką galima pakelti ir pernešti, kažką geriau neliesti, pagal daiktus ir jų išsidėstymą orientuojasi aplinkoje. Remdamiesi</p>

	patirtimi, vartydami paveikslėlių ir interaktyvias knygas, žiūrėdami vaizdo medžiagą, žaisdami žaislais, apžiūrėdami išvykų metu, vaikai susipažįsta su ryšio palaikymo tarp žmonių priemonėmis, transporto priemonėmis, jas grupuoja (pavyzdžiui, oro, vandens, sausumos). Stebi, renka, tyrinėja, grupuoja, atpažįsta ir pavadina augalų dalis (lapai, žiedai, vaisiai, sėklos ir pan.), pajunta tekstūrų skirtumus, vaisiuose suranda sėklas. Tyrinėja, aiškinasi, kas ir kaip vyksta gamtoje, pastebi gyvosios ir negyvosios gamtos vienovę.
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai
Matematinis mąstymas <i>Vertybinių nuostatų</i> Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. <i>Esminis gebėjimas</i> Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.	Daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jautimais, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą. Natūraliai įgunda įvertinti daiktų rinkinio kiekį iki 5-ių, neskaičiuodami daiktų („matomi“ skaičiai). Padedami mokytojo, atranda, kad „vienetą“ galima susieti su vienu daiktu, kad skaičiuojant naudojama ta pati žodžių seka, o paskutinis skaičių sekos skaičius reiškia suskaičiuotą objektų kiekį. Natūraliai ištraukia į žaismingą veiklą su daiktais, į kuriuos galima kę nors įpilti, įdėti.
	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai
	Pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius. Veikdami su daiktais, vaikai mokosi sutelkti dėmesį, mąstyti, prisiminti, tausoti daiktus, ugdomi kantrybę, savikontrolę. Gretina realius daiktus ir jų atvaizdus iš skirtingos perspektyvos (iš šono, viršaus, apačios, šešėlio), pradeda suprasti jų vaizdavimą plokštumoje. Vaikai pastebi daiktų seką eidami į mokyklą, kur nors važiuodami: kelio ženklas, šviesoforas, perėja ir pan. Darže, šiltnamyje, ant palangės vaikai sodina, prižiūri augalus, stebi, matuoja, fiksuoja, kaip jie auga. Ištraukia į skaičiavimo veiklas, kuriose skaičiuojama pridėdant po vieną pasitelkus daiktus, piešinius, rankų pirštus. Naudodamiesi objektais, piešiniais, kurdami istorijas, vaikai pradeda suprasti, ką reiškia skaičius sudėti ir atimti.
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 2-3 metai
Skaitmeninis sumanumas <i>Vertybinių nuostatų</i> Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. <i>Esminis gebėjimas</i> Gebą pažinti ir naudoti lengvai	Žaidžia mokyklos aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų (pvz., robotukais) naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. Žodžiais, garsažodžiais, veiksmais parodo kasdinių darbų ir veiklų atlikimo žingsnių eiliškumą, atlieka mokytojo ar kitų vaikų sakomas komandas. Pradeda laikytis išmaniųjų žaislų, daiktų paprasčiausių saugaus naudojimo taisyklių. Žaidžia su įgarsinimo lentele, mokosi įrašyti savo balsą, atpažinti paveikslėlius. Žaidžia, tyrinėja aplinką, domisi grupėje ir mokykloje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais be ekranų (žaislais, robotukais, rašikliais ir kt.).
	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmas 4-6 metai

<p>valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.</p>	<p>Tyrinėja gamtos ir žmogaus sukurtus daiktus panaudojant įvairias priemones: knygoje, informaciniuose tekstuose, stebi tikslingai parinktus vaizdo įrašus, aiškindamiesi gamtos objektų (jie auga, daugelis juda, jiems reikia maisto ir pan.) ir žmogaus sukurtų daiktų skirtumus, domisi, kaip yra kuriami daiktai, kiek reikia pastangų ir išmanymo juos kuriant, ir pradeda suvokti, kad žmogaus sukurtų daiktų kaitą lemia mokslo ir technologijų pažanga. Susipažįsta ir mokosi naudotis daiktais, prietaisais (lupos, magnetai, mikroskopas, svarstyklės), padedančiais tyrinėti ir pažinti aplinką (gamtos radinius, žmogaus sukurtus daiktus). Žaisdami, tyrinėdami aplinką, vaikai naudojami išmaniaisiais daiktais (žaislais, robotukais, išmaniaisiais rašikliais, telefonais, išmaniosiomis grindimis ir kt.), aiškinasi jų veikimo būdą, juos išbando. Naudodami fizines ir skaitmenines priemones, mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus. Skaitmeninių priemonių saugaus ir atsakingo naudojimo, virtualaus bendravimo taisykles vaikai sužino ir mokosi taikyti jas aptardami su suaugusiuoju. Žaisdami, konstruodami, bando sudėlioti veiksmų sekas, kurias atlieka skaitmeniniai objektai (robotukai, valdikliai ir pan.). Vaikai nurodo, kuo skiriasi rezultatai, kai komandas atlieka žmogus ir robotas.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 2-3 metai</p>
<p>Kalbų supratimas</p> <p><i>Vertybinių nuostata</i> Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklaudyti ir suprasti kitą.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.</p>	<p>Kalbinami išmoka pavadinti vis daugiau linijų, dvimačių (plokštumos) ir trimačių (erdvės) figūrų, džiaugiasi jas atpažindami paveikslėlyje, aplinkoje surasdami jų analogų.</p> <p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 4-6 metai</p> <p>Daiktus ir jų savybes vaikai mokosi suprasti ir pavadinti, kai jų tyrinėjimus lydi mokytojo komentarai, klausimai, grįžtamasis ryšys. Dalinasi mintimis, kam reikalingi medžiai (teikia pavėsį, jame prieglobstį randa gyvūnai), mokytojo padedami, išsiaiškina, kad medžiai gamina deguonį, kuris būtinas žmonių ir gyvūnų kvėpavimui, ir supranta, kad medžius reikia saugoti ir sodinti. Mokosi apie artimiausią aplinką kelti klausimus, į kuriuos atsakoma „taip“ arba „ne“, dalyvauja apklausoje, kai atsakymų skaičius neviršija 12-os. Įsitraukia į diskusijas su mokytoju ir kitais vaikais, kaip gali būti fiksuojami, koduojami duomenys, dalinasi idėjomis, kaip būtų galima juos grafiškai pavaizduoti. Diskutuoja, dalinasi savo pastebėjimais ir kartu sparčiai plečia su ilgio, masės, tūrio (talpos) matavimu susijusį žodyną.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 2-3 metai</p>
<p>Tyrinėjimas</p> <p><i>Vertybinių nuostata</i></p>	<p>Noriai įsitraukia į įvairias eksperimentines ir kasdienėje veikloje pasitaikančias ilgio (pločio, aukščio), masės, tūrio palyginimo veiklas. Atranda, kad figūromis ir objektais erdvėje galima manipuluoti: apversti, pasukti, pastumti.</p>

<p>Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i></p> <p>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Bando suprasti, kaip daiktai veikia, kaip tarpusavyje susiję. Tyrinėja, kuo tos pačios rūšies daiktai skiriasi vieni nuo kitų (pavyzdžiui, kamuoliai skiriasi dydžiu, svoriu, spalva) ir nuo kitos rūšies daiktų (pavyzdžiui, kamuoliai forma skiriasi nuo knygu). Drauge su mokytoju aiškinasi, kaip daiktai keitėsi, kokie jie buvo seniau, kokie dabar, kaip tobulėjo, kaip žmogus juos pritaikė savo poreikiams. Jie lygina praeities ir dabarties daiktus, komentuoja jų išvaizdą, paskirtį, kaip veikia, iš ko pagaminti. Supranta, kad tos pačios paskirties daiktas (pavyzdžiui, stalas) gali būti pagamintas iš medžio, metalo, plastiko. Žaisdami atranda fizikinius reiškinius, tyrinėja tamprumo reiškinius. Tyrinėjimo objektu tampa vanduo ir jo būviai. Eksperimentuoja su veidrodiniais paviršiais, taškiniais šviesos šaltiniais, stebi ir tyrinėja dvimačių ir trimačių geometrinių objektų atvaizdus.</p>
<p style="text-align: center;">Pasiekimų sritis</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p style="text-align: center;">Problemų sprendimas</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i></p> <p>Nusitekęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i></p> <p>Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai.</p>	<p>Pradeda nuspėjamai reaguoti į įprastus įvykius, kurių baigtį galima iš anksto numatyti (pavyzdžiui, įjungus jungiklį, žaislas pradeda judėti). Spėja, kuriame inde telpa daugiau vandens, o spėjimą patikrina vandenį perpildami iš vieno indo į kitą. Savo pastebėjimus jie išreiškia parodydami daiktus, kurie suaugusiojo apibūdinami šiomis su matavimu susijusiomis sąvokomis: „ilgas“ arba „trumpas“, „aukštas“ arba „žemas“. Žaisdami atlieka dviejų nesudėtingų, jiems suprantamų veiksmų sekas.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Mokytojo padedami, ieško daiktų panašumų ir skirtumų, sprendžia iškilusias problemas. Ieško atsakymų į patiems kylančius ir mokytojo nuolat keliamus klausimus. Diskutuoja apie gyvūnų naudą, aiškinasi, ko reikia, kad gyvūnai gyventų, gerai jaustųsi. Svarsto ir aiškina, kaip gyvūnai prisitaikę prie aplinkos, kokie žmogaus ir gyvūnų santykiai. Veikdami mokytojo tikslingai sukurtuose kontekstuose, mokosi samprotauti, kūrybiškai taiko įgytą skaičiavimo patirtį spręsdami problemas. Įtraukiami į probleminių situacijų, kuriose reikia įvertinti atstumą tarp savęs ir kitų, tarp dviejų artimos aplinkos objektų, nagrinėjimą, sugalvoti ir paaiškinti, kaip įvairiose situacijose galima palyginti dviejų trijų pažįstamų objektų atitinkamą dydį.</p>
<p style="text-align: center;">Pasiekimų sritis</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>

<p>Mokėjimas mokytis</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.</p>	<p>Daiktus rūšiuoja pagal formą, spalvą, dydį, naudodami rūšiavimo žaislus ir sensorines priemones. Žaisdami ir eksperimentuodami vidaus ir lauko aplinkose, įvairiose situacijose kalbinami mokytojo, vaikai įgyja vis daugiau patirties pasirinktu būdu duoti nurodymus dėl objekto judėjimo krypties ir buvimo vietos arba sekti kitų atitinkamus nurodymus.</p>
<p><i>Esminis gebėjimas</i> Pradedą valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, išitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Matydami, kaip suaugusieji ir kiti vaikai naudoja įvairius įrankius, ir stebėdami, kaip tie įrankiai veikia, patys juos išbando. Daiktus kūrybiškai panaudoja žaidimuose, ugdomsi nuostatą tausoti daiktus. Džiaugiasi atradę naujus dydžių palyginimo būdus. Per įvairias praktines veiklas susipažįsta su nurodymo, komandos sąvoka.</p>

Ugdymo(-si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“

Pedagogas aktyviai skatina vaikų įsitraukimą, kviesdamas juos spontaniškai tyrinėti, eksperimentuoti ir naudoti įvairias kūrybines medžiagas bei priemones, suteikdamas galimybę rinktis pagal savo interesus. Stebėdamas vaikų pastangas ir autentišką raišką, pedagogas pozityviai reaguoją į kūrybinį procesą, palaiko jų idėjas bei padeda jas plėtoti ir įgyvendinti. Mokytojo jautrus ir palaikantis grįžtamasis ryšys prisideda prie vaikų meninės raiškos gilinimo, skatina juos vertinti tiek savo, tiek kitų kūrybą, taip pat padeda atrasti mėgstamas meninės veiklos sritis ir formas.

Ugdymo(-si) kontekstai kuriami taip, kad skatintų vaikų kūrybiškumą, saviraišką ir tyrinėjimo džiaugsmą. Tokios aplinkos apima ne tik mokyklos vidaus ir lauko erdves, bet ir vietas už mokyklos ribų, kaip parkai, muziejai ar kiti gamtiniai bei kultūriniai objektai. Pagrindinis dėmesys skiriamas vaikų emociniam ir fiziniam saugumui, sudarant sąlygas jų iniciatyvai, ilgalaikiam domėjimuisi bei gilesniam supratimui. Veiklos vyksta estetiškai patraukliose ir veiklai atvirose aplinkose, kur vaikai gali laisvai rinktis veiklą, medžiagas, vietą, laiką, taip pat pasirinkti bendradarbiavimą ar individualų darbą. Tokie kontekstai stiprina kūrybiškumą, vaizduotę, improvizacijos gebėjimus ir socialinį bendravimą.

Be to, ugdymo(-si) aplinkos modeliuojamos taip, kad palaikytų vaikų saviraišką, suteiktų galimybes išbandyti įvairias veiklos formas bei pristatyti savo kūrybą skirtingais būdais, skatinant žaismingumą, simbolinį mąstymą ir improvizacinius įgūdžius.

<p>Pasiekimų sritis</p>	<p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p>Estetinis suvokimas</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Domisi, gėrįsi, grožįsi gamtine ir kultūrine aplinka.</p>	<p>Klausosi mokytojo parinktos įvairių stilių, epochų ir kultūrų muzikos, kad būtų kuriama turtinga muzikinė aplinka ir dedamas pagrindas platesniems muzikiniams pasirinkimams, formuojamas estetikos pojūtis. Stebi ir tyrinėja aplinkos objektus ir reiškinius, patraukiančius jų dėmesį savo vizualinėmis savybėmis; stebi ir reaguoją į mokytojo santykį su aplinkos objektais (susizavėjimą, grožėjimąsi). Jautrumas vizualiojo pasaulio ypatumams plėtojasi įstaigoje estetiškai ir saikingai naudojant spalvą, apšvietimą, medžiagiškumą, turint galimybę aplinkos daiktus ir</p>

<p><i>Esminis gebėjimas</i> Susipažįsta su įvairiais gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškiniiais, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</p>	<p>objektus ne tik stebėti, bet ir liesti, matyti iš skirtingų perspektyvų ir pan.</p>
	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikiena 4-6 metai</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikiena 2-3 metai</p>
<p style="text-align: center;">Meninė raiška</p> <p><i>Vertybinių nuostata</i> Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. <i>Esminis gebėjimas</i> Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis.</p>	<p>Intuityviai domisi aplinka, garsais, bando suprasti aplinkos ir savo muzikinio čiaušėjimo sąsajas. Mokosi vis tiksliau suvokti, imituoti ir atskirti ritminius bei melodinius darinius, įgydami muzikos kalbos pradmenis. Žaisdami muzikinius žaidimus, vaikai geriau susitelkia, įsitraukia į muziką, išlaiko ir plėtoja įgimtą domėjimąsi muzika. Palankioje erdvėje judėdamas vaikas pradeda jausti laiką – suvokia laiko trukmę, supranta judėjimo tempą, juda greitai arba lėtai, jaučia ritmą, instinktyviai šokinėja pagal tolygų ritmą.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikiena 4-6 metai</p> <p>Mokytojo skatinami plėtoja ir savos kūrybos spontanišką (vadinamą „arioso“) dainavimą. Judesiu rodo muzikinę frazę, vis geriau imituoja pažįstamą medžiagą, gerina kvėpavimo įgūdžius, plečia vokalinį diapazoną, spontaniškai dainuoja dainas, kuriose juntamas metras, pasikartojantys ritmo dariniai ir tonacija. Muzikuodami kūno perkusija ir instrumentais, lavina motoriką ir raumenų kontrolę, kai reikia sugriebti, kratyti, mušti, trinti ir t. t. Tikslingas grafinių ir spalvinių vaizdų kūrimas – piešimas. Piešdamas ir kurdamas su įvairiomis priemonėmis ir piešimo įrankiais, plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką. Spalvinė, grafinė ir erdvinė vizualinė raiška ikimokykliniame ugdyme yra integrali.</p>

Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 2-3 metai
<p>Gebėjimas žaisti</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.</p>	<p>Išmoksta pasirinkti arba ir patys susikurti erdves savo žaidimams. Žaidimo patirties neturintis vaikas pradeda žaisti mokytojui su juo inicijuojant paprastą žaidimą, palaipsniui į jį įtraukiant daugiau žaidėjų ir pamažu perleidžiant žaidimo iniciatyvą patiems vaikams. Erdvinė raiška lavėja jiems spontaniškai žaidžiant su erdvinei vizualinei raiškai skirtomis priemonėmis ir medžiagomis.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 4-6 metai</p> <p>Įgudę žaisti režisūrinius žaidimus individualiai ir dviuose, vaikai pamažu pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų. Prisiimdami apibendrintus vaidmenis, vaikai kuria jiems pažįstamas kasdienes socialines situacijas, siekdami tiksliai atlikti pasirinkto vaidmens funkcijas. Žaidimai tampa tęstiniais, vaikai prieš žaisdami aptaria žaidimo temą, planuoja siužetą, lanksčiai kaitalioja vaidmenis, patys kontroliuoja vienas kito veiksmus ir geba spręsti kylančius nesutarimus.</p>
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 2-3 metai
<p>Kūrybiškumas</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i> Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.</p> <p><i>Esminis gebėjimas</i> Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.</p>	<p>Juda natūraliai, džiaugsmingai, jų judesys yra spontaniškas, neturintis struktūros. Judesio kalba jie išreiškia avo mintis ir emocijas, pažįsta pasaulį per fizinę ir jutiminę patirtį.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 4-6 metai</p> <p>Patinka kurti savo žaidimus ir juos žaisti su grupės draugais ir mokytojais. Savarankiškai žaisdami ir kurdami vis naujus žaidimus, vaikai sutelkia visus savo gebėjimus, atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes. Šokdami vaikai tyrinėja, fantazuoja, eksperimentuoja su garsais, balsais, judesiais, fizinėmis medžiagomis ir siužetais, generuoja idėjas tolesniam kūrybos etapui. Patiria džiaugsmą kurdami įvairias dvimates ir trimates figūras, objektus ir kompozicijas iš įvairaus dydžio įprastų ir netikėtų priemonių bei medžiagų. Drauge su suaugusiais dalyvauja improvizacinio pobūdžio teatralizuotuose renginiuose (tradicinėse šventėse, pasakų vaidinimuose su lėlėmis ir pan.).</p>
Pasiekimų sritis	Ugdymo(-si) gairės – vaiko veiksmena 2-3 metai
<p>Tyrinėjimas</p> <p><i>Vertybinė nuostata</i></p>	<p>Spontaniškai judėdami ir sąveikaudami su aplinka, ima pažinti savo kūno galimybes. Įvaldę savo kūno judesius, vaikai vis plačiau juda erdvėje ir, žaisdami su įvairiais objektais bei daiktais, drąsiai tyrinėja juos supančią aplinką.</p>

<p>Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Esminis gebėjimas</i> Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p>Spontaniškai tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemones: jas liečia, judina, brauko, spaudo, teploja dažais, pirštukais, pastebi pėdsaką, spalvą, liniją, dėmę, pajaučia tekstūrą, skirtingų faktūrų medžiagiškumo paviršius.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Judėdami mėgaujasi įvairiais judesiais, padedami mokytojų, tyrinėja tempą, ritmą, dinamiką ir erdvę, susipažįsta su judėjimo įvairove, patiria judesio elementus ir jų derinius, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais. Kartu su bendraamžiais ir suaugusiais tyrinėja temas, kylančias iš jų patirčių, vaizduotės, įkvėptas skaitomų literatūros, muzikos, teatro ar dailės kūrinių.</p>
<p>Pasiekimų sritis</p>	<p>Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 2-3 metai</p>
<p>Emocijų suvokimas ir raiška <i>Vertybinių nuostata</i> Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. <i>Esminis gebėjimas</i> Atpažįsta, atliepia, savo ir kitų emocijas ar jausmus, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.</p>	<p>Dėl džiaugsmingos aplinkinių reakcijos vaikai labiausiai pasisekusius judesius ir garsus vis tiksliau kartoja, imais žaisti, manipuliuoti, siekdami socialinio atsako.</p> <p style="text-align: center;">Ugdymo(-si) gairės – vaiko veikseną 4-6 metai</p> <p>Atskiri judesiai, o vėliau ir jų deriniai padeda išlaisvinti kūno koordinaciją ir plastiškumą, todėl pradeda judėti erdvėje išivaizduojama vingiuota linija, mokosi koordinuoti savo kūną. Naudoja laisvus tekamuosius judesius, kurie padeda kontroliuoti kūno energiją ir įtampą. Atliekant simbolinius vaidmenis, naudoja išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, giliai išgyvena kuriamas situacijas ir kartu mokosi tiksliau, aiškiau, autentiškai, kūrybiškai perteikti savo išgyvenimus kitiems vaikams ir artimiems suaugusiesiems. Dalinasi ir reflektuoja patirtas patirtis su šalia esančiais.</p>

Vaikų pasiekimų žingsneliai

	8. MATEMATINIS MĄSTYMAS	9. SKAITMENINIS SUMANUMAS	15. TYRINĖJIMAS	18. MOKĖJIMAS MOKYTIS	16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS	10. KALBŲ SUPRATIMAS							
7. APLINKOS PAŽINIMAS	7.3. Džiaugiuosi įvairias skaičių 1, 2, 3 išraiškas. Mėgstu komponuoti, grupuoti, rikiuoti įvairių dydžių, formų, spalvų daiktus, taikau tiesioginį palyginimo būdą. Vis geriau sekasi nukopijuoti dviejų pasikartojančių elementų sekas.	8.3. Įsitraukiu į skaičiavimą, atpažįstu žvaizdines figūras, augalus ir gamtos reiškiniai savo aplinkoje, pradedu su pavadinimais. Stengiuosi būti atsargus ir rūpestingas su aplinkos daiktais, augalais ir gyvūnais. Reaguoju į nuotraukose užfiksuotus įvykius, kuriuose pats dalyvauju.	9.3. Įjungiu išmaniuosius žaislus be ekranų, išbandau jų veikimą, laikausi man suprantamų naudojimo ir saugumo taisyklių. Gėbu kurti veiklos žingsnių sekas ir atlikti kitų sakomas komandas.	15.3. Smalsiauju, aiškinuosi, kas ir kaip veikia, vyksta, įsitraukiu į įvairias tyrinėjimo veiklas, savo atradimais dalinuosi su kitais.	18.3. Įsitraukiu į veiklą, pasirenku priemones, stebiu, klausiuosi, džiaugiuosi savo veiklos rezultatais.	16.3. Parodau, su kokia problema susidūriau, ir bandau ją spresti; nepavykus, tobulinu sprendimą išbandydamas naujus būdus arba prašau pagalbos.	10.3. Trumpam susikaupi ir reaguoju į kitų kalbėjimą, kūno kalbą, suprantu 3–4 žodžių sakinius, klausimus, du vienas paskui kitą sekiančius prašymus, trumpus skaitomus, pasakojamus arba dainuojamus tekstus; reaguoju į ritmo dainius, intonavimą; vartau knygeles, skiriu tekstą nuo paveikslėlių, suprantu dažnai matomų ženklų prasmę.						
	7.2. Orientuojuosi artimiausioje aplinkoje, stebiu ir atpažįstu jos objektus, juos pavadinu savo kalba, kai kuriuos naudoju pagal paskirtį.	8.2. Skiriu, kur yra vienas, du ir trys daiktai. Surandau tokį patį objektą; surikiuoju du tris objektus pagal ilgumą ar stambumą į vieną eilę. Suprantu kelis kryptį nusakančius žodžius ir ženklus.	9.2. Spaudau, liečiu, purtau grupėje esančius išmaniuosius žaislus siekdamas efekto. Gėbu atlikti dviejų veiksmų sekas.	15.2. Parodau, ką noriu tyrinėti, išbandau vis naujus tyrinėjimo būdus, objektus ir medžiagas.	18.2. Ieškau įspūdžių, aktyviai domiuosi aplinka, siekiu įgyvendinti norą, džiaugiuosi veiklos procesu.	16.2. Sutelkiu dėmesį, kai susiduriu su problema, ją sprendžiu, stebėdamas kitus ir veiklos pasekmes arba priimdamas suaugusiojo pasiūlymą.	10.2. Klausiuosi kitų kalbėjimo, suprantu ir atliepiu 2–3 žodžių sakinius, klausimus, trumpus pasakojimus, įsidedami dažnai vartojamus žodžius, reaguoju į pasikartojančius garsus, žodžius, judesius; mėgstu, kai man skaito knygeles, pats vartinėju jas, stebiu rašančiuosius.	11.3. Kalbu 2–3 žodžių vientisiniais sakiniais, klausinėju ir atsakau į paprastus klausimus, pats inicijuoju pokalbį, vartuju kelias mandagumo frazes, tinkamai vartuju kai kurias gramatinės formos, kartuju eliutuotus tekstus fragmentus, mėgdžioju rašančiuosius.					
5. SAVIVOKA IR SAVIGARBA	5.3. Pasakau savo vardą, kas esu (berniukas / mergaitė), žinau pagrindines savo kūno dalis, siekiu savarankiškumo. Man patinka būti ir veikti tiek namie, tiek grupėje, aš mėgajuosiu pažįstama aplinka, kalba, sukliūstu, kai išgirstu kitą kalbą.	5.2. Atpažįstu save veidrodyje ir nuotraukose, parodau, ko noriu, mėgajuosiu tuo, ką galiu pats. Esu orišiškes prie tėvų / globėjų, pasitikiu suaugusiais grupėje, įsitraukiu į etnokultūrinės veiklas.	8.1. Reaguoju į pasirodančius ir išnykstančius objektus, jų formą, dydį, spalvą, pasikartojančius garsus, judesius.	9.1. Stebiu išmaniųjų žaislų judėjimą, siekiu jų rankomis, klausausi skleidžiamų garsų.	15.1. Visais pojūčiais tyrinėju aplinką ir save, emocijomis parodau atradimų džiaugsmą.	18.1. Domiuosi aplinka, reaguoju į aplinkinių reakcijas, kartuju pasiektą rezultatą.	16.1. Parodau, kai kažkas vyksta ne taip, kaip įprasta, ieškau pagalbos, kai susiduriu su klūtimu, išreiškiu emociją, kai (ne)pvakyo veiksmas.	10.1. Trumpam sutelkiu dėmesį, reaguoju į (ne)žodinį bendravimą, pasikartojančius judesius, vaizdus, muzikinį ritmą, skaitymą.	11.2. Kartuju naujus žodžius, gestus, bendraudamas vartuju garsažodžius, trumpus žodžius, žodžio ir gesto, dviejų žodžių sakinius, kūno kalbą; domiuosi rašymo priemonėmis, braukau lape.	14.3. Pakartotinai tyrinėju dominančius kūrybinės raiškos būdus, žaisdamas imituoju, perkuriu, eksperimentuoju, atrandu naujus derinius, domiuosi kitų kūryba, noriu veikti drauge.			
	3.3. Atpažįstu ir man įprastais būdais išreiškiu savo emocijas, mokausi jas pavadinti, domiuosi kitų emocijomis ir skirtingai jas reaguojau.	3.2. Savo emocijas išreiškiu įvairiu intensyvumu, pastebiu ir reaguoju į kitų emocijas.	3.1. Savo emocijas parodau balsu ir kūno ženklais, „užsikrečiu“ kitų emocijomis.	4.1. Galiu trumpam sutelkti dėmesį į savo globėją, susitapatinti su jo reikiamomis emocijomis ir nusiraminti.	6.1. Mėgajuosiu suaugusiojo dėmesiu, kūno ženklais parodau, kuo domiuosi, seku jo žvilgsnį, aptinku jo rodomus objektus, dalinuosi emocijomis.	2.1. Sėdžiu, šliaužiu, ropoju, atsistuju, einu laikydamasis ar savarankiškai. Imu daiktą, perimu iš vienos rankos į kitą, dedu vieną ant kito.	1.1. Ragauju įvairių maistą, bandau valgyti, gerti iš puodelio. Parodau, kad man šlapia, nepatogu.	12.1. Su nuostaba reaguoju į žmones, gyvūnus, garsus, mimikas, judesius, daiktus.	13.1.1. Emociškai reaguoju ir siekiu ryškiai, man įdomių objektų.	13.3.1. Tyrinėju erdvę, išgirdęs muziką spontaniškai judu, mėgdžioju suaugusiojo judesius.	13.2.1. Man patinka išgauti garsus balsu ir daiktais, gestais ir čiaušėjimu reaguoju į muziką, ritmiškai judu ir kratau barškučius.	17.2. Mėgdžioju suaugusiųjų eksperimentuoju su žaislais ir daiktais, inicijuoju bendrus žaidimus.	17.3. Žaisdamas mokausi derinti savo veiksmus prie kitų. Kuriu žaidimo erdvę, jungiu kelis žaidimo veiksmus į vieną įvykį. Mėginu žaisti su draugu ir laikytis priimtojo vaidmens.
3. EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA	4.3. Kalbėjimas su savimi ir suaugusiojo pagalba man padeda sutelkti dėmesį, valdyti emocijas, veiksmus, laikytis man suprantamų susitarimų.	4.2. Aš pats man įprastais būdais ieškau nusiraminti, dėmesį, emocijas ir veiksmus valdau suaugusiojo padedamas.	6.2. Skiriu man artimus suaugusiuosius nuo kitų, juos mėgdžioju, kartuju tai, kas sulaukė jų palaikymo, tikiuosi jų pagalbos; mėgstu žaisti greta kitų vaikų.	2.2. Stoviu, atsitupiu, pasilenkiu, einu, bėgu, lipu laiptais pristatomu žingsniu. Ridenu, svedžiu kamuolį. Paimu, uždedu, įdedu ir išimu daiktą, atsuku detales, ploju rankomis.	1.2. Savarankiškai valgau įvairių maistą. Parodau ar pasakau, kad noriu į tualetą. Mokausi nusiprausti, bandau nusirengti.	12.2. Atrandu, mėgdžioju, tyrinėju tai, kas patinka, stebiuosi gamtos ir žmogaus sukurtais objektais ir reiškiniais.	13.1.2. Išbandau, kokius pėdsakus palieka rašymo, piešimo ir lipdymo priemonės.	13.3.2. Klausydamas muzikos atlieku keletą skirtingų judesių stovėdamas vietoje ir judėdamas, tyrinėju judėjimo kryptis, kurių judesius čia ir dabar, derinu dviejų judesių seką.	13.2.1. Man patinka išgauti garsus balsu ir daiktais, gestais ir čiaušėjimu reaguoju į muziką, ritmiškai judu ir kratau barškučius.	13.2.2. Sukliūstu ir reaguoju į muziką judesiais ir mušamaisiais instrumentais, žaidžiu melodiniais ir ritminiais dariniais, pakartuoju dainų fragmentus, spontaniškai kuriu „arioso“ daineles.	17.1. Atsilepiu į žaidinimus ir pats juos inicijuoju.	13.4.2. Išreiškiu nuotaikas ir poreikius, žaismingai tyrinėdamas savo kūno galimybes.	13.4.3. Siekdamas emociinio poveikio, išbandau ir pasirenku balsu, kūno judesius ir mimikos raiškos priemones.
	4.3. Kalbėjimas su savimi ir suaugusiojo pagalba man padeda sutelkti dėmesį, valdyti emocijas, veiksmus, laikytis man suprantamų susitarimų.	4.2. Aš pats man įprastais būdais ieškau nusiraminti, dėmesį, emocijas ir veiksmus valdau suaugusiojo padedamas.	6.1. Mėgajuosiu suaugusiojo dėmesiu, kūno ženklais parodau, kuo domiuosi, seku jo žvilgsnį, aptinku jo rodomus objektus, dalinuosi emocijomis.	2.1. Sėdžiu, šliaužiu, ropoju, atsistuju, einu, bėgu, lipu laiptais pristatomu žingsniu. Ridenu, svedžiu kamuolį. Paimu, uždedu, įdedu ir išimu daiktą, atsuku detales, ploju rankomis.	1.2. Savarankiškai valgau įvairių maistą. Parodau ar pasakau, kad noriu į tualetą. Mokausi nusiprausti, bandau nusirengti.	12.2. Atrandu, mėgdžioju, tyrinėju tai, kas patinka, stebiuosi gamtos ir žmogaus sukurtais objektais ir reiškiniais.	13.1.1. Emociškai reaguoju ir siekiu ryškiai, man įdomių objektų.	13.1.2. Išbandau, kokius pėdsakus palieka rašymo, piešimo ir lipdymo priemonės.	13.3.1. Tyrinėju erdvę, išgirdęs muziką spontaniškai judu, mėgdžioju suaugusiojo judesius.	13.2.1. Man patinka išgauti garsus balsu ir daiktais, gestais ir čiaušėjimu reaguoju į muziką, ritmiškai judu ir kratau barškučius.	13.2.2. Sukliūstu ir reaguoju į muziką judesiais ir mušamaisiais instrumentais, žaidžiu melodiniais ir ritminiais dariniais, pakartuoju dainų fragmentus, spontaniškai kuriu „arioso“ daineles.	17.1. Atsilepiu į žaidinimus ir pats juos inicijuoju.	13.4.2. Išreiškiu nuotaikas ir poreikius, žaismingai tyrinėdamas savo kūno galimybes.
6. SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS IR BENDRAAMŽIAIS	6.3. Kai man artimas suaugusysis yra šalia, aš drąsiai išbandau ką nors naują; ieškau bendraamžių draugijos, trumpam įsitraukiu į bendrus žaidimus, mokausi dalintis.	2.3. Apeinu arba peržengiu klūtį, bėgu nepraradamas pusiausvyros, lipu, nulipu laiptais pakaitiniu žingsniu, nušoku nuo laiptelio, persoku liniją. Įmetu, gaudau, spiriu kamuolį. Derinu akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.	1.3. Pradedu naudotis stalo įrankiais. Padedamas naudojuosi tualetu, prausiuosi, rengiuosi. Bandau laikytis susitarimų ir saugiai elgtis.	12.3. Emociškai reaguoju į savo ir kitų kūrybą, atrandau, kas man gražu — bjauru, kas patinka ar nepatinka.	13.1.3. Keverzoju skirtingomis rašymo ir piešimo priemonėmis, sava kalba palydžiu kūrybą, turiu savo mėgstamas priemones.	13.3.3. Atliepdamas muzikos nuotaiką tyrinėju savo ir kitų asmenines erdves, atrandau naujų judesių, vienu metu judinu kelias kūno dalis, atsimenu ir kartuju trijų judesių kombinacijas, patinka šokti vienam ir su draugais.	13.3. ŠOKIS						
	2.3. Apeinu arba peržengiu klūtį, bėgu nepraradamas pusiausvyros, lipu, nulipu laiptais pakaitiniu žingsniu, nušoku nuo laiptelio, persoku liniją. Įmetu, gaudau, spiriu kamuolį. Derinu akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.	1.3. Pradedu naudotis stalo įrankiais. Padedamas naudojuosi tualetu, prausiuosi, rengiuosi. Bandau laikytis susitarimų ir saugiai elgtis.	12.3. Emociškai reaguoju į savo ir kitų kūrybą, atrandau, kas man gražu — bjauru, kas patinka ar nepatinka.	13.1.3. Keverzoju skirtingomis rašymo ir piešimo priemonėmis, sava kalba palydžiu kūrybą, turiu savo mėgstamas priemones.	13.3.3. Atliepdamas muzikos nuotaiką tyrinėju savo ir kitų asmenines erdves, atrandau naujų judesių, vienu metu judinu kelias kūno dalis, atsimenu ir kartuju trijų judesių kombinacijas, patinka šokti vienam ir su draugais.	13.3. ŠOKIS							

11. KALBINĖ RAIŠKA
14. KŪRYBIŠKUMAS
17. GERBĖJIMAS ŽAISTI
13.4. TEATRAS
13.2. MUZIKA

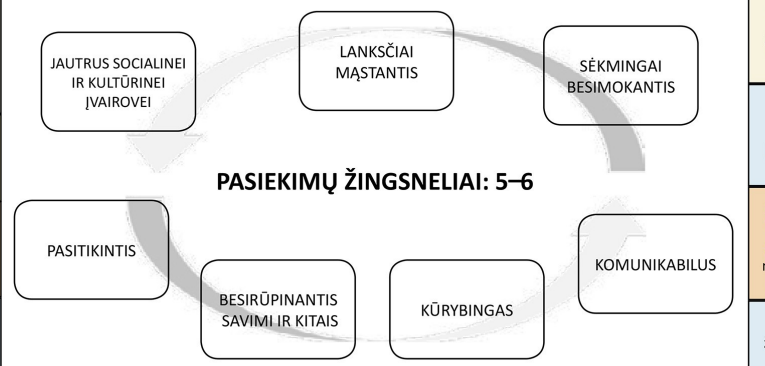
4. SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ
 3. EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAISKA
 5. SAVIVOKA IR SAVIGARBA
 6. SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS IR BENDRAAMŽIAIS

7. APLINKOS PAŽINIMAS	8. MATEMATINIS MĄSTYMAS	9. SKAITMENINIS SUMANUMAS	15. TYRINĖJIMAS	18. MOKĖJIMAS MOKYTTIS	16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS	10. KALBŲ SUPRATIMAS		
7.5. Atpažįstu ir pavadinu tyrinėjamus gamtos reiškinius, kai kuriuos tolimų kraštų augalus ir gyvūnus, pasakoju apie jų gyvenimo būdą, požymius. Paaškinu, kaip naudojame gamtos išteklius, rūpinuosi aplinka. Pavaizduoju ir pasakoju, kuo mano šeimos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. Pristatau savo aplinkos man žinomus objektus ir vietas. Pradedu suvokti įvykių chronologiją.	8.5. Skaičiuoju 9-ių ribose. Palyginu, sudedu, atimnu, sujungiu, išskaidau daiktų kiekį 5-ių ribose. Tyrinėju dvimates, trimates figūras ir jų atvaizdus, matomus objektus vis tiksliau pavaizduoju plane, kuriu įvairių objektų sekas, išbandau savo kūną ir daiktus kaip matavimo vienetus, dalinuosi atradimais.	9.5. Išbandau įvairius išmaniųjų įrenginių ir priemonių valdymo būdus, ieškau informacijos, kuriu nesudėtingą skaitmeninį turinį, laikausi saugumo taisyklių, iš simbolių dėlioju komandų sekas, išbandau jas žaidybiniėje programavimo aplinkoje, aiškinu.	15.5. Vis labiau įsitraukiu į įvairių objektų ir reiškiniių tyrinėjimą: ieškau požymių, panašumų ir skirtumų, aiškinuosi sandarą, veikimo principą.	18.5. Stiekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numatau ir įgyvendinu kelis žingsnius, lanksčiai sprendžiu išylančias problemas, aptariu, ką nuveikiu ir ką veiksiu toliau.	16.5. Atpažįstu ir sprendžiu kasdienes problemas, kartu su kitais vaikaiš ieškau naujų būdų, kaip įveikti iššūki, samprotauju apie problemą, kas pavyko, kas ne.	10.5. Suprantu sudėtinius sakinius, pradedu sieti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiriu tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausausi tekstų literatūrine kalba ir tarmiškai, suvokiu skirtingų žanrų leidinių skirtumus, suprantu knygos viršelio funkciją, atpažįstu kelis spausdintus žodžius.		
5.5. Žinau savo augimo istoriją, įsivaizduoju, koks būsiu užaugęs, aiškinuosi, kas yra mano kūno viduje, ką jis gali ir ko negali. Suprantu, kad esu savo šeimos ir mūsų grupės narys, pasakau, kokia kalba kalbu, kokioje šalyje gyvenu, pasakoju, kuo man ypatinga mano šeima, grupė, šalis.	7.4. Atpažįstu dažniausiai sutinkamus gamtos objektus ir reiškinius, pastebiu kai kuriuos jų požymius. Komentuoju paros įvykių seką. Pradedu rūšiuoti atliekas, tausoti išteklius. Atpažįstu patiriamas kitos nei mano kultūros reiškinius ar daiktus, noriai įsitraukiu į savo kultūrinės aplinkos tradicines veiklas.	8.4. Skaičiuoju iki 5 ir atgal, palyginu kiekius, sieju įvairias to paties skaičiaus išraiškas. Eksperimentuoju ir dalinuosi idėjomis, kaip išmatuoti ir palyginti įvairius dydžius. Klasifikuoju, rūšiuoju objektus; įvardiju pažįstamas formas; plane pažymiu 2-3 matomus daiktus, apibūdiniu jų išsidėstymą; prateisu dviejų pasikartojančių elementų seką.	9.4. Padedamas skaitmenines priemones naudoju informacijai įrašyti ir paleisti, bendrauti, mokausi jas pavadinti, apibūdinti. Suprantu ir galiu atlikti grafiniais simboliais ir objektais žymimas komandas.	15.4. Pradedu suprasti tyrinėjimo procesą: keliu klausimus ir ieškau atsakymų pasirinkdamas man žinomus ir naujus tyrinėjimo būdus, priemones.	18.4. Išreiškiu susidomėjimą ir norą veikti su kitais, imuosi iniciatyvos ir pradedu numatyti reikalingas priemones, komentuoju atliekamą veiklą.	16.4. Paaškinu, kad susidūriau su problema, stengiuosi ją įveikti, išbandau žinomus būdus numatydamas pasekmes, stebiu savo veiklos rezultatus.	10.4. Iš klausau ir reaguoju į tai, kas man sakoma, suprantu klausimus, kelis vieną po kito sekancius prašymus, suvokiu (ne)verbalinius raškos būdus. Domiuosi rašytine kalba. Atpažįstu keletą raidžių, klausausi įvairių tekstų, atsimenu kai kuriuos juose minimus įvykius, iš paveikslėlių suprantu knygeles turinį.	11.5. Laisvai kalbu apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartoju gramatines formas, kalbu sudėtinius sakinius, trumpai papasakoju, diskutuoju ir atsakau į klausimus; kopijuoju arba užrašau raides, simbolius, žodžius.
3.5. Mokausi komunikuoti apie jausmus bei emocijas ir jas išreikšti sau ir kitiems priimtinais būdais.	5.4. Skiriu savo ir kitų jausmus, norus, kalbu ir vaizduoju, kaip atrodo mano kūnas, kuo aš panašus ar skiriuosi nuo kitų. Komentuoju ir vaizduoju savo šeimą, grupės draugus, mokytojus, dalinuosi savo aplinkos veiklų ir renginių patirtimi, atpažįstu, kad kiti kalba kita kalba nei aš.	3.4. Aiškinuosi, kokios emocijos man ir kitiems kyla įvairiose situacijose, jas pavadinu, išreiškiu įvairiais būdais, atpažįstu iš kitų išraiškos.	JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI	LANKSČIAI MĄSTANTIS	SĖKMINGAI BĖSIMOKANTIS	14.5. Fantazuoju ir generuoju įvairias kūrybines idėjas, savo kūryba autentiškai parodau pasaulio suvokimą, suprantu, kaip kuriu ir ko siekiu savo kūryba.		
4.5. Naudoju įvairius nusiramino ir konfliktų sprendimo būdus, gebu ilgam sutelkti dėmesį ir pastangas, kai veikia įdomi, laikausi kasdienių susitarimų ir taisyklių.	4.4. Nusiramino kalbėdamasis su kitais, mokausi susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, laikytis susitarimų, numatau netinkamo elgesio pasekmes.	6.4. Pastitikiu mokytojais, įsitraukiu į jų siūlomą ir savo sugalvotus veiklas, turiu nuolatinį žaidimų draugą, pastebiu keletą savo ir kitų panašumų bei skirtumų, prisidedu prie grupės taisyklių kūrimo.	PASITIKINTIS	PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI: 4-5	KOMUNIKABILUS	17.5. Mokausi žaisti ir tartis su 3-5 vaikais dėl žaidimo temos, elgis ir vaidmenų, sprendžiu konfliktus. Galiu žaisti menamose erdvėse su menamais objektais, kuriu realius ir fantastinius įvykius ir personažus.		
6.5. Bendrauju su pažįstamais ir nepažįstamais suaugusiais mokyklos aplinkoje, su skirtingu interesų ir gebėjimų turinčiais vaikais, ieškau taikii nesutarimo sprendimo būdų, laikausi įsipareigojimų grupei.	6.4. Pastitikiu mokytojais, įsitraukiu į jų siūlomą ir savo sugalvotus veiklas, turiu nuolatinį žaidimų draugą, pastebiu keletą savo ir kitų panašumų bei skirtumų, prisidedu prie grupės taisyklių kūrimo.	2.4. Pastoviu ant vienos kojos, bėgu, šokinėju, važiuoju bėgimo priemonėmis, derinu judesius su kitais. Laikau rašiklį, gana tiksliai atlieku judesius plaštaka ir pirštais, pagaunu kamuolį, kerpu, atsegu ir užsegu, atitraukiu ir užtraukiu, įpilu.	1.4. Žinau, ką valgyti sveika. Bandau serviruoti stalą ir laikyti elgesio prie stalo taisyklių. Savarankiškai naudojuosi tualetu, prausiuosi, rengiuosi, tvarkau žaislus. Mokausi saugiai elgtis kelyje, naudotis veiklai skirtais aštriais daiktais. Žinau, į ką kreiptis pagalbos iškilus nelaimėi.	12.4. Gėriuosiu aplinkos ir gamtos grožiu, rodau ir pasakau, kas man gražu. Man patinka įvairūs kūriniai, galiu apibūdinti kai kuriuos jų ypatumus.	13.1.4. Noriai išbandau skirtingas piešimo priemones, galiu piešti storomis, plonomis ir kitokiomis linijomis, jau pavyksta nupiešti man rūpimus dalykus.	13.3.4. Šokdamas išreiškiu judėjimui būdingas savybes, patinka judėti įvairiai: šokinėti, šuoliuoti, šokti ratelį, judėti išvaizduojama linija, kuriu ir prisimenu savo sukurtą trijų keturių judesiu sekos šokį, laikausi šokio taisyklių, kalbu apie savo ir kitų pasirodymus.	13.4.4. Žaisdamas tyrinėju socialines situacijas, kuriu vaidmenų dialogus, naudoju išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balsu intonacijas, priemones.	13.4.5. Režisūrinuose ir siužetiniuose vaidmenų žaidimuose galiu kurti dramatiškas situacijas, įvykius, atskleidamas vaidmenį pasitelkiau raškos būdus ir priemones.
2.5. Įvairias būdais einu, bėgu, šokinėju, lipu. Metu, gaudau, spiriu kamuolį iš įvairių padėčių. Priminus sėdžiu, stoviu, vaikštau taisyklingai. Laikau pieštuką ir žirkles taisyklingai, atlieku tikslius judesius su smulkiais daiktais.	1.5. Žinau, kodėl svarbu valgyti įvairų maistą, kaip jis atsiranda ant mūsų stalo. Valgau tvarkingai su stalo įrankiais, susitvarkau pavalgęs, po veiklos. Mokausi laikytis saugumo taisyklių, žinau, į ką kreiptis iškilus pavojui.	12.5. Mėgaujuosi muzikavimu, šoku, vaidyba, dailės veikla, gėriuosiu kalba, gamta, geru elgesiu, darbais, turiu savo nuomonę ir savitą skonį.	13.1.5. Numatau, ko man prireiks kūrybiniam sumanymui įgyvendinti, kuriu įvairiais būdais, grožiuosi kitų darbais.	13.3.5. Šokdamas atrandu naujus judesius, judėjimo galimybes; generuoju idėjas, šoku sukamuosius ratelius; kuriu ir šoku kompozicijas iš penkių šešių judesiu, turiu nuomonę apie pasirodymą.	13.2.2. Gana taisyklingai atlieku vis daugiau dainų. Muzikuodamas, improvizuodamas ir kurdamas naudoju kontrastus, judesius perteikiu muzikos ypatumus. Pasakaju savo įspūdžius, vartoju kai kurias muzikos sąvokas, pasiūlau, kaip mokykloje ir kitur panaudoti muziką.			

11. KALBINĖ RAŠA
 14. KŪRYBISKUMAS
 17. GEBĖJIMAS ŽAISTI
 13.4. TEATRAS

2. FIZINIS AKTYVUMAS 1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI 12. ESTETINIS SUVOKIMAS 13.1. DAILĖ 13.3. ŠOKIS 13.2. MUZIKA

7. APLINKOS PAŽINIMAS		8. MATEMATINIS MĄSTYMAS		9. SKAITMENINIS SUMANUMAS		15. TYRINĖJIMAS		18. MOKĖJIMAS MOKYTTIS		16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS		10. KALBŲ SUPRATIMAS			
7.6. Lyginu gamtos objektus ir reiškinius, įvėgčių panašumus ir skirtumus, objektus grupuoju. Jaučiu ryšį su savo socialine, kultūrine ir gamtine aplinka, paaiškinu, kodėl ir kaip išteklius reikia tausoti. Pasakoju apie kai kurias savo ir man žinomas kitų kultūrų šventes. Domiuosi įvairiomis profesijomis.		8.6. Parašau skaitmenimis skaičius iki 10; randu ir pasakau, kiek daiktų daugiau nei 5, kiek trūksta iki 10; sudedu, atimu 7-į ribose. Įsitraukiu į diskusijas apie įvykius: įvyks, neįvyks, gali įvykti. Judu pagal įsėdėmėta planą, paaiškinu ar pavaizduoju atgalinį kelia. Randu, kaip palyginti nežymiai besiskiriančius išmatuojamus dydžius. Dėlioju, konstruoju, komponuoju dvimačius ir trimaačius objektus. Kuriu ir tyrinėju sekas su pasikartojančiais elementais. Vartoju vis platesnį matematinį žodyną.		9.6. Prižiūrimas įvairioms veikloms pasirenku ir derinu bent dvi skaitmenines priemones ir informacijos šaltinius, saugiai dalinuosi tuo, ką sukūriau. Sudarau, vykduu ir koreguoju paprastas komandų sekas programavimo aplinkose, vis geriau suprantu, kaip valdomi robotai.		15.6. Tikslingai tyrinėju įvairias aplinkas, objektus ir reiškinius pasitelkdamas skirtingus tyrinėjimo būdus. Radinius lyginu, grupuoju, jais dalinuosi su kitais.		18.6. Drašai įsitraukiu į išsūkio reikalaujančią veiklą, numatau tikslą, priimu sprendimus jam pasiekti, ieškau priemonių, stebiu veiklos procesą, jį koreguoju, dalinuosi patirtimi ir rezultatais.		16.6. Man patinka sudėtingos užduotys, stengiuosi jas įvykdyti pats ar su kitais vaikais, apmąstau galimus sprendimus, pasirenku tinkamiausią, stebiu pasekmes ir, jeigu reikia, keičiu veikimo būdus, padedu kitiems.		10.6. Pradedu suprasti perkeltinę žodžių reikšmę, keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių, pradedu skirti žodžių garsus ir skiemenis. Domiuosi įvairiais rašytiniais tekstais, numatau man skaitomo teksto tęstinį, atpažįstu nuo kelių iki keliolikos abėcėlės raidžių, keletą užrašytų žodžių.			
Vartuju žodžius praeičiai, dabarčiai ir ateičiai, metų laikams nusakyti.		7.5. Atpažįstu ir pavadinu tyrinėjamus gamtos reiškinius, kai kuriuos tolimų kraštų augalus ir gyvūnus, pasakoju apie jų gyvenimo būdą, požymius. Paaiškinu, kaip naudojame gamtos išteklius, rūpinuosi aplinka. Pavaizduoju ir pasakoju, kuo mano šeimos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. Pristatau savo aplinkos man žinomas objektus ir vietas. Pradedu suvokti įvykių chronologiją.		8.5. Skaičiuoju 9-ių ribose. Palyginu, sudedu, atimu, sujungiu, išskaidau daiktų kiekį 5-ių ribose. Tyrinėju dvimates, trimates figūras ir jų atvaizdus, matomus objektus vis tiksliau pavaizduoju plane, kuriu įvairių objektų sekas, išbandau savo kūną ir daiktus kaip matavimo priemones, dalinuosi patirtimais.		9.5. Išbandau įvairius išmaniųjų įrenginių ir priemonių valdymo būdus, ieškau informacijos, kuriu nesudėtingą skaitmeninį turinį, laikausi saugumo taisyklių. Iš simbolių dėlioju komandų sekas, išbandau jas žaidybiniame programavimo aplinkoje, aiškinu.		15.5. Vis labiau įsitraukiu į įvairių objektų ir reiškinų tyrinėjimą: ieškau požymių, panašumų ir skirtumų, aiškinuosi sandarą, veikimo principą.		18.5. Siekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslu numatau ir įgyvendinu keli žingsnių, lanksčiai sprendžiu išylančias problemas, aptariu, ką nuveikiu ir ką veiksiu toliau.		16.5. Atpažįstu ir sprendžiu kasdienes problemas, kartu su kitais vaikais ieškau naujų būdų, kaip įvykdyti išsūkį, samprotauju apie problemą, kas pavyko, kas ne.		10.5. Suprantu sudėtinus sakinius, pradedu sieti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiriu tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausausi tekstų literatūrinė kalba ir tarmiškai, suvokiu skirtingų žanrų leidinių skirtumus, suprantu knygos viršelio funkciją, atpažįstu kelis spausdintus žodžius.	
5.6. Samprotauju apie savo savybes ir gebėjimus, tyrinėju savo kūno augimą, pastebiu savo kūno vidinių sistemų veiklos išorinius ženklus. Dalyvauju savo šeimos grupės sprendimų priėmime, pasakau savo tautybę, tyrinėju ir skiriu savo ir kitų šalių simbolius, kalbą, tradicijas.		5.5. Žinau savo augimo istoriją, įsivaizduoju, koks būsiu užaugęs, aiškinuosi, kas yra mano kūno viduje, ką jis gali ir ko negali. Suprantu, kad esu savo šeimos ir mūsų grupės narys, pasakau, kokia kalba kalbu, kokią šalię gyvenu, pasakoju, kuo man ypatinga mano šeima, grupė, šalis.		3.5. Mokausi komunuoti apie jausmus bei emocijas ir jas išreikšti sau ir kitiems priimtinais būdais.		11.5. Laisvai kalbu apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartoju gramatines formas, kalbu sudėtiniais sakiniais, trumpai papasakoju, diskutuojau ir atsakau į klausimus; kopijuojau arba užrašau raides, simbolius, žodžius.		14.5. Fantazuoju ir generuoju įvairias kūrybines idėjas, savo kūryba autentiškai parodau pasaulio suvokimą, suprantu, kaip kunu ir ko siekiu savo kūryba.		17.5. Mokausi žaisti ir tartis su 3-5 vaikais dėl žaidimo temos, eigos ir vaidmenų, sprendžiu konfliktus. Galiu žaisti menamos erdvės su menamais objektais, kuriu realius ir fantastinius įvykius ir personažus.		14.6. Keliu klausimus apie kitų ir savo kūrybą, siekiu įgyvendinti ir tobulinti kūrybinius sumanymus, mėgstu pasakoti apie savo kūrybą ir jos eigą.		17.6. Mokausi įsitraukti į kolektyvinius režisūrinius ir naratyvinius žaidimus. Mėgstu žaisti netradiciniuose erdvėse, lengvai jas pritaikau žaidimui. Galiu dalyvauti kuriamuose naratyvinių žaidimų pasauliuose, gebu lanksčiai kaitalioti vaidmenis.	
3.6. Gebu kalbėtis apie emocijas ir jausmus, taikau įvairius būdus, padedančius pasisiųti geriau, atpažįstu, kaip jaučiasi kitas, bandau jam padėti.		4.5. Naudoju įvairius nusiramino ir konfliktų sprendimo būdus, gebu ilgam sutelkti dėmesį ir pastangas, kai veikia įdomi, laikausi kasdienių susitarimų ir taisyklių.		6.5. Bendrauju su pažįstamais ir nepažįstamais suaugusiais mokyklos aplinkoje, su skirtingų interesų ir gebėjimų turinčiais vaikais, ieškau taikių nesutarimo sprendimo būdų, laikausi įsipareigojimų grupėi.		13.4.5. Režisūriuose ir sužetiniuose vaidmenų žaidimuose galiu kurti dramatiškas situacijas, įvykius, atskleidamas vaidmenį pasitelkiau raiškos būdus ir priemones.		13.2.5. Gana taisyklingai atlieku vis daugiau dainų, Muzikuodamas, improvizuodamas ir kurdamas naudoju kontrastus, judesiu perteikiu muzikos ypatumus. Pasakoju savo įspūdžius, vartoju kai kurias muzikos sąvokas, pasiūlau, kaip mokykloje ir kitur panaudoti muziką.		13.4.6. Galiu kurti pasirinktų simbolių vaidmenų apibendrintus charakterius. Kartu su kitais spontaniškai kuriu lėlių, šokio, dramos, operos „spektaklius“. Dalyvauju improvizacinio pobūdžio renginiuose. Dalinuosi savo „teatrine patirtimi“.		13.2.6. Tyrinėdamas lyginu garsus, groju sudėtingesniais instrumentais; dainuoju sudėtingesnes dainas, kuriu kelių muzikos elementų akompanimentus, žymiu juos sutartiniais ženklais. Vartoju vis daugiau muzikos sąvokų, aptariu atliktą muziką, kūriniu pasikrįti.			
4.6. Siekdamas tikslo, gebu atidėti kai kuriu noru patenkiniimą, mokausi suvaldyti pyktį, susilaikyti nuo netinkamo elgesio, kai esu provokuojamas, lengvai priimu dienos ritmo pasikeitimus.		6.6. Suprantu, koks mano elgesys yra priimtinas bendraujant su kitais, kodėl svarbu laikytis susitarimų dėl elgesio, stengiuosi bendrauti pagarbiai, mokausi tarpininkauti sprendžiant nesutarimus.		2.5. Įvairias būdais einu, bėgu, šokinėju, lipu. Metu, gaudau, spiriu kamuoju iš įvairių padėčių. Priminius sėdžiu, stoviu, vaikštau taisyklingai. Laikau pieštuką ir žirkles taisyklingai, atlieku tikslius judesius su smulkiais daiktais.		1.5. Žinau, kodėl svarbu valgyti įvairių maistą, kaip jis atsiranda ant mūsų stalo. Valgau tvarkingai su stalo įrankiais, susitvarkau pavalgę, po veiklos. Mokausi laikytis saugumo taisyklių, žinau, į ką kreiptis iškilus pavojui.		12.5. Mėgaujuosi muzikavimu, šoku, vaidyba, dailės veikla, geriuosi kalba, gamta, geru elgesiu, darbais, turiu savo nuomonę ir savitą skonį.		13.1.5. Numatau, ko man prireiks kūrybiniam sumanymui įgyvendinti, kuriu įvairias būdais, grožiuosi kitų darbas.		13.3.5. Šokdamas atrandu naujus judesius, judėjimo galimybes; generuoju idėjas, šoku sukamuosius ratelius; kuriu ir šoku kompozicijas iš penkių šešių judesiu, turiu nuomonę apie pasirodymą.		13.3.6. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veikėjų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuriu temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.	
6.6. Suprantu, koks mano elgesys yra priimtinas bendraujant su kitais, kodėl svarbu laikytis susitarimų dėl elgesio, stengiuosi bendrauti pagarbiai, mokausi tarpininkauti sprendžiant nesutarimus.		2.5. Įvairias būdais einu, bėgu, šokinėju, lipu. Metu, gaudau, spiriu kamuoju iš įvairių padėčių. Priminius sėdžiu, stoviu, vaikštau taisyklingai. Laikau pieštuką ir žirkles taisyklingai, atlieku tikslius judesius su smulkiais daiktais.		1.5. Žinau, kodėl svarbu valgyti įvairių maistą, kaip jis atsiranda ant mūsų stalo. Valgau tvarkingai su stalo įrankiais, susitvarkau pavalgę, po veiklos. Mokausi laikytis saugumo taisyklių, žinau, į ką kreiptis iškilus pavojui.		12.5. Mėgaujuosi muzikavimu, šoku, vaidyba, dailės veikla, geriuosi kalba, gamta, geru elgesiu, darbais, turiu savo nuomonę ir savitą skonį.		13.1.5. Numatau, ko man prireiks kūrybiniam sumanymui įgyvendinti, kuriu įvairias būdais, grožiuosi kitų darbas.		13.3.5. Šokdamas atrandu naujus judesius, judėjimo galimybes; generuoju idėjas, šoku sukamuosius ratelius; kuriu ir šoku kompozicijas iš penkių šešių judesiu, turiu nuomonę apie pasirodymą.		13.3.6. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veikėjų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuriu temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.			
2.6. Nubėgu vis ilgesnį atstumą, šoku į tolį, aukštį, koordinuoju judu, orientuojuosi erdvėje. Taisyklingai sėdžiu, stoviu, vaikštau. Atlieku vis sudėtingesnius veiksmus su smulkiais daiktais, konstruoju.		1.6. Renkuosi valgyti sveikatai palankų maistą. Rūpinuosi daiktais grupėje. Laikausi sutartų saugaus elgesio taisyklių. Sakau „stop“, „ne“ reaguodamas į mano privatumą pažeidžiantį elgesį. Žinau pagalbos telefono numerį.		12.6. Kurdamas nepaisau standartų, pasakoju apie vaizdinius, kylančius patiriant kūrinus, stebint aplinkos ir gamtos reiškinius. Siūlau, kaip gražinti, tobulinti aplinką, vertinu kitų kūrybą.		13.1.6. Kuriu įvairius kūrybinius darbus įvairiomis dailės technomis, jas pasirenku pagal sumanymą, galiu papildyti ženklais, žodžiais ir kitomis detalėmis, aptariu savo ir kitų kūrybą.		13.3.6. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veikėjų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuriu temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.		13.3.7. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veikėjų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuriu temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.		13.3.7. Šokdamas judesiu vaizduoju emocijas, veikėjų charakterius, šoku vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuriu temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikiu šokio eigą.			

5. SAVIVOKA IR SAVIČIARA
 3. EMOCIJŲ SUVOKI- MAS IR RAISKA
 4. SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLE
 6. SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS IR BENDRAAMŽIAIS

11. KALBINĖ RAISKA
 14. KŪRYBINGUMAS
 17. GEBĖJIMAS ŽAISTI
 13.4. TEATRAS

2. FIZINIS AKTYVUMAS 1. KASDIENIAI GYVENIMO ĮGUDŽIAI 12. ESTETINIS SUVOKIMAS 13.1. DAILĖ 13.3. ŠOKIS 13.2. MUZIKA

Ugdymo(-si) proceso organizavimas, pedagoginės strategijos ir ugdymo(-si) organizavimo formos

Grupės ikimokyklinio ugdymo(-si) proceso organizavimas remiasi:

- ✓ **Visuminiu ugdymu(-si);**
- ✓ **Universaliu dizainu mokymuisi;**
- ✓ **Vaiko žaidimu;**
- ✓ **Kita patirtine veikla.**

Grupėje taikomos pedagoginės strategijos ir ugdymo metodai orientuoti į vaiko asmenybės ir pasiekimų vystymą. Tai apima ugdymo kontekstų kūrimą, spontaniško vaikų mokymosi skatinimą, kūrybines sąveikas tarp vaikų ir mokytojų bei organizuotą ugdymą. Prioritetas skiriamas žaidimui ir žaidybinėms veikloms.

Grupėje taikomos įvairios ir prasmingos ugdymo organizavimo formos, atitinkančios vaikų raidą ir skatinančios jų mokymąsi:

- ✓ **Žaidimas** – tai pagrindinė vaikų gyvenimo ir ugdymosi forma. Vaikų vaizduotės, kalbos, mąstymo, kūno raiškos žaismė lydi kiekvieną vaikų veiklą, tyrinėjimus bei atradimus ir yra bet kurios ugdymo formos taikymo pagrindas.
- ✓ **Kūrybinės dirbtuvės** – bendradarbiavimu grįsta kūrybinės veiklos forma, skirta konkrečiai kūrybinei idėjai įgyvendinti. Joms organizuoti sukuriamas konkretus kontekstas, o jų organizavimas trunka apibrėžtą laiko tarpą. Organizuojant veiklą kūrybinių dirbtuvių forma, pabrėžiama ne individuali vaiko kūrybinė raiška, bet bendras visos grupės darbas, siekiant įgyvendinti konkrečią idėją. Todėl kūrybinių dirbtuvių pabaigoje aptariamas ne tik bendras rezultatas, bet ir pats kūrybos ir bendradarbiavimo procesas.
- ✓ **Vaikų projektas** – sukurtas ugdymosi kontekstas, skatinantis pačius vaikus surasti idėją projektui, rinkti informaciją, tyrinėti, kurti, parengti projekto pristatymą ir jį pristatyti kitiems. Virtuali kelionė – sukurtos sąlygos ir kontekstas, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, susisiekti su kitų Lietuvos regionų ar užsienio šalių ugdymo įstaigomis ir dalytis patirtimi su šių įstaigų vaikais.
- ✓ **Tyrinėjimų laboratorija** – vaikų tyrinėjimams sukurtas ugdymosi kontekstas nuolat veikiančioje laboratorijoje. Sukurtas kontekstas – tai priemonės, įranga, tyrinėjimo įrankiai, radinių fiksavimo formos, tam tikras jų išdėstymas, provokacijos, sumodeliuotos tyrinėjimo situacijos ir kt. Laboratorija gali veikti atskiroje patalpoje arba tai gali būti grupėje įrengta nuolatinė tyrinėjimų erdvė.
- ✓ **Tyrinėjimų stotelė ar stotelės** – vaikų tyrinėjimams sukurtas ugdymosi kontekstas visoje grupės ir (ar) lauko aplinkoje. Sukurtas kontekstas – tai priemonės, įranga, tyrinėjimo įrankiai, radinių fiksavimo formos, tam tikras jų išdėstymas, provokacijos, sumodeliuotos tyrinėjimo situacijos ir kt. Grupėje kuriant ugdymosi kontekstą su tyrinėjimų stotelėmis, laisvai pertvarkoma visa aplinka, atsisakoma stacionariai veikiančių tradicinių erdvių. Gali būti kuriamos savo turiniu įvairios tyrinėjimų stotelės, pvz., judesių tyrinėjimo stotelė, muzikos tyrinėjimo stotelė ir pan.
- ✓ **Atradimų stotelė ar stotelės** – į vaikų asmeninius ar bendrus atradimus vedančio ugdymosi konteksto kūrimas visoje grupės ir (ar) lauko aplinkoje. Sukurtas kontekstas orientuotas į to, kas nepatirta, nematyta, negirdėta, nepajauta, atradimą, išbandymą, kūrimą. Priemonės, tyrinėjimo ir mąstymo įrankiai, kontrastingos medžiagos, refleksijų formos parinktos ir išdėstytos taip, kad skatintų į įprastus dalykus pažvelgti kitaip.
- ✓ **Spontaniški tyrinėjimai** – visoje grupės aplinkoje sukurtas netikėtus spontaniškus atradimus skatinantis ugdymosi kontekstas. Parenkami žaislai, daiktai ar sukuriamos priemonės, su kuriais vaikai atlieka įprastus veiksmus, kurių rezultatas jiems būna netikėtas, nustebina, pradžiugina. Sukurtas kontekstas skirtas į regėjimo lauką patekusių žaislų, daiktų, priemonių spontaniškam tyrinėjimui, kuris būdingas vaikams iki 3 metų
- ✓ **Pažinimo sala ar salos** – visoje grupės ir (ar) lauko aplinkoje sukurtas ugdymosi kontekstas, plečiantis vaiko pažinimą kuo įvairesniais patirtiniais būdais. Sukurtas kontekstas apima ne tik tyrinėjimui skirtas priemones, bet ir aplinkas, priemones, būdus, provokacijas, sumodeliuotas situacijas pajauti,

- įsivaizduoti, modeliuoti, kurti, išreikšti, pristatyti, reflektuoti.
- ✓ **Bendravimo sala ar salos** – grupės ir (ar) lauko, ir (ar) skaitmeninėje aplinkoje sukurtas ugdymosi kontekstas, orientuotas paskatinti kontaktus, santykius, ryšius, komunikavimą tarp vaikų ir mokymąsi spręsti kylančias bendravimo problemas. Sukurtas kontekstas – tai bendrų žaidimų, bendros veiklos vietos; priemonės, įranga, tyrinėjimo, radinių ir refleksijų įrankiai, padedantys aiškintis ir kurti tarpusavio santykius.
 - ✓ **Problemų sprendimo stotelė ar stotelės** – grupės ir (ar) lauko aplinkoje sukurtas ugdymosi kontekstas, skatinantis mokytis spręsti problemas. Kontekstas – tai priemonės, įranga, tam tikras jų išdėstymas; sukurtos provokacijų, iššūkio situacijos; problemų tyrinėjimo iš skirtingos perspektyvos ir sprendimo įrankiai, refleksijos formos ir kt.
 - ✓ **Istorijų kūrimo stotelė ar stotelės** – sukurtas ugdymosi kontekstas, skatinantis vaikus kurti istorijas. Tai erdvės, kuriose yra knygų, paveikslėlių, meno priemonių, priemonių vaizdo ir garso įrašams, priemonių istorijoms pristatyti, diskusijoms; sumodeliuotos provokacijos, iššūkio situacijos.
 - ✓ **Virtuali kelionė** – sukurtos sąlygos ir kontekstas, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, susisiekti su kitų Lietuvos regionų ar užsienio šalių ugdymo įstaigomis ir dalytis patirtimi su šių įstaigų vaikais.

Vaikų ugdymosi kontekstai

Siekiant kokybiško ugdymo, diegiant naujoves, pasirenkami ugdymo(-si) kontekstai:

<p><i>Universalus dizaino mokymuisi kontekstas</i></p>	<p>Tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(-si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Ugdymo aplinka žadina vaikų emocijas, pagauna dėmesį, panardina į prasmingą vyksmą. Galėdami rinktis alternatyvius tyrinėjimo, pažinimo ir dalyvavimo būdus, vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų. Galimybė pasirinkti veiklas ir priemones, siekiant numatyto rezultato, skatina turėti savo ketinimą, idėjų, sumanymų, jų kryptingai ieškoti ir pamažu suprasti savo žaidimo ar mokymosi būdus. Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, jaučiasi lygiaverčiais dalyviais, visi kartu mokosi vieni kitus pažinti ir veikti žmonių įvairovėje.</p>
<p><i>Žaismės kontekstas</i></p>	<p>Jo paskirtis – palaikyti kasdienių veiklų žaismingumą, kuriant džiaugsmo bei nuostabos tyrinėjant, išbandant, eksperimentuojant, dalinantis potyrius. Kontekstas atliepia vaiko žaismingą savęs ir pasaulio pajautimą, skatina žaisti judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba, vaizduote, mintimis. Eksperimentuojama veikimu tuščioje ir daiktinėje erdvėje, atrandant, kad žaidimas gali gimti „iš nieko“, mintyse. Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti, priimamos „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepiančios pratęsti „tiesos“ paieškas. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus.</p>

<p><i>Judraus patirtinio ugdymosi kontekstas</i></p>	<p>Kai vaikai ugdymo įstaigoje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnių aplinkų kultūrų kūrime. Mokyklos aplinka yra erdvė nuolatinėms socialinėms ir kultūrinėms sąveikoms bei reiškiniams patirti, pažįstant šeimos, mokyklos grupės, kaimynystės, regiono, etninės grupės ir šalies bei globalaus pasaulio kultūrinius ypatumus ir vertybes. Mokyklos aplinkoje matomi įvairių kultūrų ženklai, simboliai, patiriami papročiai ir elgsenos, išbandomos skirtingos kultūrinės raiškos formos, ugdantis pozityvų požiūrį į įvairovę ir kitoniškumą.</p>
<p><i>Kultūrinių dialogų kontekstas</i></p>	<p>Kai vaikai ugdymo įstaigoje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnių aplinkų kultūrų kūrime. Mokyklos aplinka yra erdvė nuolatinėms socialinėms ir kultūrinėms sąveikoms bei reiškiniams patirti, pažįstant šeimos, mokyklos grupės, kaimynystės, regiono, etninės grupės ir šalies bei globalaus pasaulio kultūrinius ypatumus ir vertybes. Mokyklos aplinkoje matomi įvairių kultūrų ženklai, simboliai, patiriami papročiai ir elgsenos, išbandomos skirtingos kultūrinės raiškos formos, ugdantis pozityvų požiūrį į įvairovę ir kitoniškumą.</p>
<p><i>Kalbų įvairovės kontekstas</i></p>	<p>Jo paskirtis – kurti ir palaikyti aplinkos sąlygas, palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove. Kuriant kontekstą pasinaudojama mokykloje ar grupėje esama kalbų įvairove, socialinių tinklų ir skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis, kalbų pasaulio pažinimą papildančiomis ir kalbą ugdančiomis vaizdinėmis ir garsinėmis priemonėmis, taip pat kasdienėmis komunikacinėmis situacijomis, kylančiomis vidaus ir lauko aplinkose.</p>
<p><i>Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas</i></p>	<p>Jo paskirtis – atliepti prigimtinių vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškoms, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams. Sukurtos vidaus ir lauko edukacinės erdvės, lauko tyrinėjimo laboratorijos, kuriose yra tyrinėjimo objektų, priemonių ir medžiagų, STEAM veiklų, vaikų stebinių fiksavimo priemonių – tai padeda vaikams įsitraukti į ilgalaikius stebėjimus, patirti aplinkos objektų ir reiškinių įvairovę.</p>

<i>Realijų ir virtualių aplinkų konteksto paskirtis</i>	Jo paskirtis – papildyti ir praplėsti realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtoti vaikų skaitmeninį sumanumą, informatinį mąstymą. Kuriami realios ir virtualios aplinkos sąveikomis grindžiami kontekstai, aplinkas saikingai ir saugiai papildant skaitmeninėmis priemonėmis bei įranga, prioritetą teikiant patirtiniam realių objektų ir reiškinių tyrinėjimui, kūrybiškumui, socialinėms sąveikoms. Vaikų savivaldį mokymąsi skatinančios skaitmeninės priemonės, įvairiomis vaizdo ir garso įvesties bei išvesties įrangą turinčiomis technologijomis kuriamos galimybės vaikams realioje aplinkoje pamatyti plika akimi nematomus procesus ar reiškinius, perkelti realios aplinkos objektus į skaitmeninę erdvę, tyrinėti taisyklių ir laisvės veikti ribas, spręsti problemas, įveikti iššūkius.
<i>Kūrybinių dialogų kontekstas</i>	Modeliuojant kūrybinių dialogų kontekstą kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. Aplinkų estetika ir įvairovė kuria prielaidas vaikams tyrinėti kūrybinės raiškos galimybes, išbandyti daugiau nei vieną būdą įgyvendinti kūrybinę idėją ar išspręsti problemą, pasirinkti alternatyvias raiškos priemones, improvizuoti, kurti ir perkurti. Dinamišką kūrybos procesą palaiko mokytojas kūrėjas, sudarantis sąlygas vaikui laisvai, spontaniškai veikti.

Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Šeimos ir Grupės bendradarbiavimas grindžiamas abipusiu pasitikėjimu, komunikacija ir bendrų tikslų siekimu. Šis procesas apima nuolatinę informacijos keitimąsi, kurio metu šeimos ir pedagogai dalijasi vaikų raidą skatinančia informacija, pastebėjimais ir patarimais. Bendradarbiavimas taip pat remiasi tėvų aktyviu dalyvavimu ugdymo procese, siekiant sukurti palankią aplinką vaiko vystymuisi. Kartu dirbant galima geriau suprasti vaiko poreikius ir užtikrinti, kad ugdymo veiklos būtų derinamos su šeimos vertybėmis bei tradicijomis.

Parama vaikų ugdymui(-si), mokytojams ir šeimoms

Parama vaikų ugdymui, mokytojams ir šeimoms yra esminis elementas, užtikrinantis sėkmingą ir visapusišką vaikų raidą. Ji apima šias sritis:

- ✓ Konsultacijos ir mokymai: organizuojami seminarai, mokymai ir konsultacijos mokytojams ir tėvams, padedant jiems geriau suprasti vaikų raidos ypatumus ir taikyti efektyvias ugdymo strategijas.
- ✓ Psichologinė parama: teikiama psichologinė pagalba vaikams, mokytojams ir šeimoms, padedant spręsti emocines problemas ir skatinti gerovę.
- ✓ Bendruomenės įtraukimas: skatinamas bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis, organizacijomis ir specialistais, kad būtų sukurtas palaikymo tinklas.
- ✓ Informacijos keitimasis: sukuriamos platformos ir renginiai, kur šeimos ir pedagogai gali dalintis patirtimi, idėjomis ir gerąja praktika. Tokiu būdu užtikrinama holistinė parama, skatinanti vaikų vystymąsi ir mokymosi procesą bei stiprinanti ryšius tarp šeimos ir ugdymo įstaigos.

V SKYRIUS

VAIKŲ UGDYMO(-SI) PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

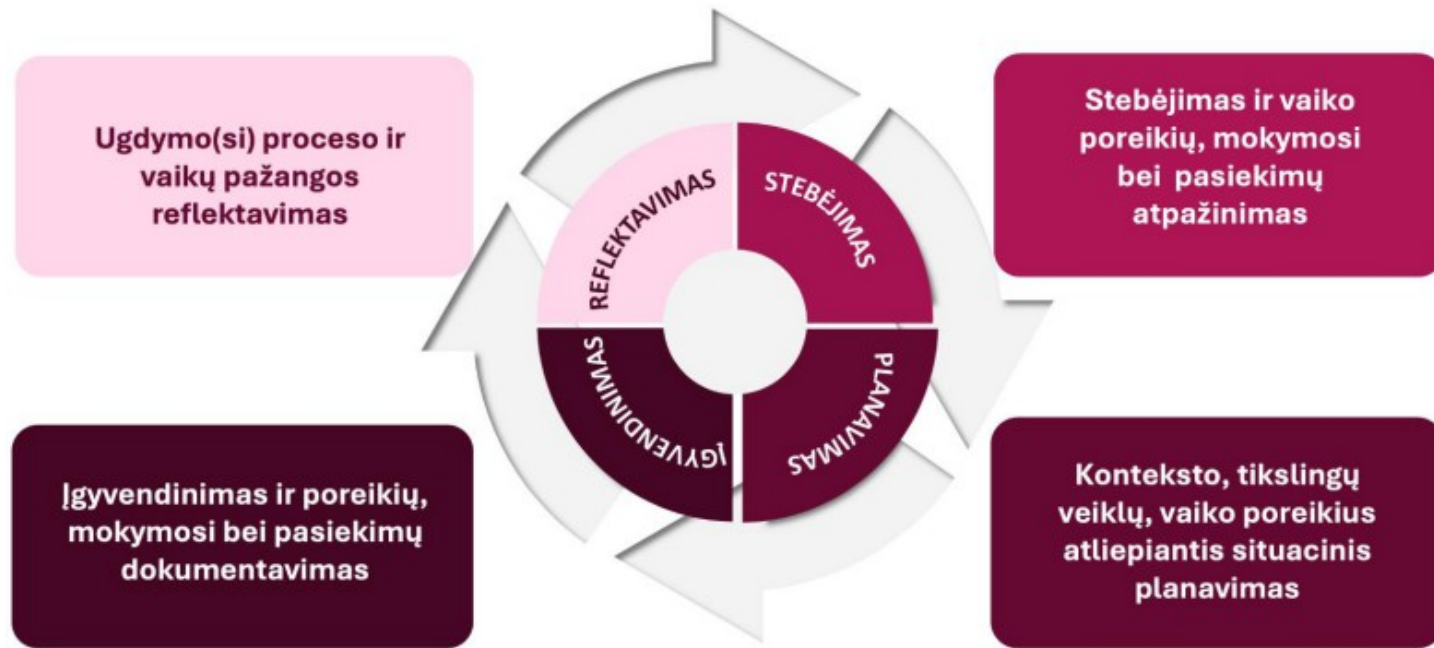
Vaikų pasiekimų dokumentavimo ir pažangos stebėsenos sistema

Ugdymo pažangos ir pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis procesas, kurio metu renkama ir apibendrinama informacija apie vaiko pasiekimus, jo ugdymosi pažangą. Pasiekimų ir pažangos vertinimas atliekamas įvairiais metodais: stebint vaiką natūralioje aplinkoje, renkant faktus, aprašant situacijas, vedant pokalbius su vaiku ir tėvais, analizuojant vaiko veiklos rezultatus pagal kompetencijas, peržiūrint nuotraukas, kalbos užrašus ir vaizdo įrašus.

Vaiko pasiekimai vertinami du kartus per metus, keliais etapais – spalio ir gegužės mėnesiais. Stebėjimo etape mokytoja stebi, dokumentuoja ir atpažįsta vaiko poreikius, interesus, mokymosi būdus ir ypatumus, pasiekimus, daromą pažangą, kylančius sunkumus tam, kad galėtų kryptingai planuoti tolesnį vaiko ugdymą ir paramą jo mokymuisi. Planavimo etape mokytoja, remdamiesi stebėjimo etapo rezultatais, numato, kaip plėtoti ugdymosi kontekstus ir atliepti vaikų poreikius situacijoje čia ir dabar, kokias tikslingas veiklas planuoti auginant vaikų galias. Įgyvendinimo etape vykdomos suplanuotos veiklos, kurių metu dokumentuojamas vaikų įsitraukimas, pasirinkimai, bendravimas ir bendradarbiavimas, mokymasis, savarankiškumas veikiant ir pasiekimų raiškos požymiai. Reflektavimo etape mokytoja apmąsto, ar jų sukurta aplinka, taikomi ugdymo(-si) būdai, pastoliavimas paremia vaikų mokymąsi ir pasiekimų plėtotę, ar plėtojamoms kiekvieno vaiko visos galios, ar kiekvienas vaikas daro pažangą; kaip vaikai reaguoja ir reflektuoja savo veiklos procesus.

Jei vaikas pradeda lankyti grupę, pirmasis vertinimas atliekamas po 1-2 mėnesių. Tarpiniai vertinimai gali būti atlikti, jei pastebimi reikšmingi ugdymosi sunkumai ar pokyčiai. Mokytoja vertina vaiko pažangą visose ugdymo srityse, nustato pasiekimų žingsnius ir identifikuoja gebėjimus. Šie vertinimai įrašomi į elektroninį dienyną.

Vaikų mokymosi, pasiekimų ir pažangos stebėjimo, dokumentavimo, ugdymo(-si) planavimo, įgyvendinimo ir reflektavimo procesas yra cikliškas, kaip pavaizduota žemiau pateiktame paveiksle.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(-si) dermė bei tęstinumas

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas yra esminiai vaikų vystymosi etapai, užtikrinantys sklandų perėjimą į formalųjį mokymą. Šių etapų dermė ir tęstinumas lopšelyje-darželyje apima:

1. Pedagoginė sinergija: ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos suderintos, kad vaikai galėtų sklandžiai pereiti iš vienos fazės į kitą. Mokytojai bendradarbiauja, dalindamiesi informacija apie vaikų gebėjimus ir poreikius.
2. Kūrybiškumo ir kritinio mąstymo skatinimas: abu ugdymo etapai turėtų skatinti vaikų kūrybiškumą ir kritinį mąstymą per žaidimus, praktinius užsiėmimus ir tyrinėjimus.
3. Individualus požiūris: atsižvelgiama į kiekvieno vaiko unikalumą, jo pomėgius ir gebėjimus.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė:

Ikimokyklinio ugdymo programa		Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa	
Ugdymosi būdai	5 ugdymo sritys	Ugdymosi būdai	6 kompetencijos
Didžiausias dėmesys vaiko žaidimui. Žaidimas yra svarbus vaiko raidos šaltinis, ugdymo metodas ir pagrindinė patyriminė veikla.	Mūsų sveikata ir gerovė	Žaidybinė ir patyriminė veikla, skatinanti atradimų džiaugsmą bei natūralų smalsumą apie aplinkinį pasaulį.	Sveikatos ir fizinis ugdymas
	Aš kalbų pasaulyje		Kalbinis ugdymas
	Tyrinėju ir pažįstu aplinką		Matematinis ugdymas
	Aš ir bendruomenė		Gamtamokslinis ugdymas
	Kuriu ir išreiškiu		Visuomeninis ugdymas
			Meninis ugdymas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Širvintų rajono savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl pritarimo Širvintų r. Gelvonų gimnazijos ikimokyklinio ugdymo programai
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-05-27 Nr. 6-98
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Živilė Pinskiuvienė Merė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-05-27 16:42
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-05-28 00:02
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-04-15 12:57 - 2028-04-13 23:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolanta Lipeikienė Specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-05-27 16:46
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-05-27 16:46
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-12-06 11:23 - 2028-12-04 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gelvonų Ikimokyklinio ugdymo programa 2025 m..docx
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250514.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-05-29)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-05-29 nuorašą suformavo Jolita Andrukaitienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-